

# Наша Ніва

П Е Р Ш А Я      Б Е Л А Р У С К А Я      Г А З Э Т А      ISSN 1819-1614

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў траўні 1991. Выдавец: Фонд выдання газеты «Наша Ніва». Выходзіць штотыднёва, у пятніцы

9 771819 161008



## Лукашэнка мяняе базу

Цяперашні курс краіны  
падтрымліваюць багатыя  
і забясьпечаныя. **Старонка 3.**

### Усё гэты Сідорскі...

Януковіч размаўляў зь беларускім  
прем'ерам пра неабходнасць  
дэмакратычных зменай.  
**Старонка 12.**

АНДРЭЙ ПЯКЕВІЧ



### Мілінкевіч сусъветным лідэрам: выратуйце Казуліна

49-ы дзень галадоўкі Казуліна.  
Мілінкевіч звярнуўся да кіраўнікоў  
ЗША, Расіі, Нямеччыны, Францыі.  
**Старонка 7.**

## Съмерць за съмерць

У справе банды Марозава  
паставлена крапка. За 16  
забойстваў верхаводы групоўкі  
адкажуць уласнымі жыцьцямі,  
астатнія атрымаюць вялікія  
тэрміны зняволення. Вынікі  
закрытага працэсу — **старонка 8.**  
Меркаваныя съяўтароў: съяротная  
кара мае права на існаванье.  
**Старонка 9.**

## Папулярны рэцэпт

Яшчэ адна галадоўка  
скончылася перамогай.



АНДРЭЙ ПЯКЕВІЧ

Бабулі-каталічкі ў Горадні за шэсць дзён дабіліся касьцёла для ўнукаў. **Старонка 4.**



## люстра дзён

Лукашэнка мянле базу ..... 3

Ствараецца систэма  
татальнага сачэньня за  
грамадзянамі ..... 3

Імклівая перамога  
гарадзенскіх каталікоў ..... 4

Мілінкевіч сусьветным  
лідэрам: уратуйце Казуліна ..... 7

Мілінкевіча затрымалі шосты  
раз ..... 7

Съмерць за съмерць ..... 8

Святацы: съяротная кара  
мае права на існаваньне ..... 9

Беларуская атамная станцыя  
паўстане ў Чавусах ..... 10

Мірны атам: меркаваныні  
разышліся папалам ..... 10

Квасынэўскі: спыніць ізалацыю  
Беларусі ..... 12

Усё гэты Сідорскі... ..... 12

Няма сэнсу ..... 12

Дык ці адраджаюцца  
пэрсанальныя пэнсіі? ..... 13

Наступнікам Пуціна будзе  
праваслаўны кагэбіст ..... 13

Хроніка ..... 14

Праваслаўная маральнасьць у  
школах Гарадзеншчыны ... 18

Менская моладзь  
растрывожыла слуцкую  
міліцыю ..... 19

Аб усім патроху ..... 24

## КАМЭНТАРЫ

Павал Севярынец. Лісты зъ  
лесу ..... 14

Аляксандар  
Класкоўскі. Дэмарш  
Мандэльсона ..... 16

# Ідешчны

Віталь Тарас. Суцэльныя  
непрыемнасьці, альбо  
Антрапалёгія Інтэрнэту ..... 20

## левым вокам

Лёлік Ушкін. Дзяржава для  
народу ..... 17

## з усіх старон

Фафудзьдзя ..... 22

## культура

Бураўкін сабраў аншляг ..... 23

Дыскаграфія ..... 26

## газэтка дзеткам

Плястыляндыя ..... 27

## вольны час

Дзе варта быць ..... 28

## мы самі

Дзякую ахвярадаўцам ..... 30

## калі б...

Малюнкі Лёліка Ушкіна .... 31

**М Е Х  
С Е Т К А В Ы  
ДЛЯ ГАРОДНІНЫ  
т. 669-25-82**

## 50 РАДКОЎ РЭДАКТАРА

### Тое, што нас яднае

«У подлы час няпроста быць няподлым», — піша Генадзь Бураўкін, вечарына якога сабрала на тыдні аншляг у Палацы мастацтваў (сторонка 23). Людзі прыйшлі, хоць да апошняга не было пэўнасці, ці дазволяць імпрэзу. Увогуле, тыдзень мінуў пад знакам дробных подласцяў: апаганілі лаву Клінтану ў Курапатах (сторонка 14); восем разоў спынялі моладзь, што вандравала па мясыцінах Слуцкага паўстання (сторонка 19); запэцкалі Мілінкевічу фарбай машину (сторонка 7). Пайшлі сыгналы, што сацыяльным работнікам загадана сачыць за палітычнымі настройямі пэнсіянэраў (сторонка 3). Прычына ясная: сацыёлагі дыягностаюць старэньне рэжыму. Яго пачынаюць падтрымліваць пераважна тыя, «каму жыць добра» (сторонка 3).

І з іншага боку, досьвед гарадзенскіх каталікоў, якія шасыцідзённай галадоўкай дабіліся таго, чаго дзесяць гадоў не моглі дамагчыся звычайнімі шляхам (сторонка 4), пацвердзіў даведзенае ўжо пратэстантамі з «Новага жыцця», віцебскімі прадпрымальнікамі. Дзяржава любым спосабам унікае публічных канфліктў з грамадзянамі па-за палітычным полем.

Галадоўкі усё часцей называюць «апошнімі эфектыўнымі сродкамі» у адстойванні правоў асобы перад дзяржавай. Дыктатура — гэта сутыкненне з уладай адзін на адзін, без амартызатораў у выглядзе грамадзкіх арганізацый, судоў, закону ўрэшце. І съмеласць асобы будзе стрымліваць дзяржаву, пакуль іх канфлікт мае розгалас. То бок, пакуль існуюць незалежныя СМИ.

Тут хаваецца адказ на пытаньне: ці ня варта, зважаючы на ўціск, немагчымасць распаўсюджвацца, а часта і друкавацца, ператварыць газэты ў «баявяя лісткі», выходзіць падпольна і займіца контрагітацыяй? Ня варта. «Ня будзем пісаць громка. Будзем спакойні, цвёрда кідаць усім праўду ў очы, пастараемся быць цярпілівымі і панаваць над сабою: няхай халодны розум моцна тримае ў руках гарачае сэрца». Крэда, прагалошанае заснавальнікамі «Нашай Нівы» ста гадоў таму, актуальнае дагэтуль. Актуальным застаўся іх заклік да чытачоў: падтрымлівайце нас! Работа працягваецца.

Андрэй Скурко

## Да ўвагі чытачоў

З 1 сіння 2006 галоўным рэдактарам газэты «Наша Ніва» стаў Андрэй Скурко. А. Скурко нарадзіўся ў 1978 у містэцкім Крывічы на Мядзельшчыне. Ён скончыў беларускую філіяллю БДУ. Аўтар «Нашай Нівы» ад 1998, ад 2000-га — намеснік галоўнага рэдактара. У 2006 годзе быў абраны намеснікам старшыні Беларускага ПЭН-Цэнтра.

# Лукашэнка мяняе базу

Цяперашні курс краіны пачынаюць падтрымліваць багатыя і забясьпечаныя.

Дасыледчы цэнтар Інстытуту прыватызацыі і мэнеджменту быў правёў аптытанье, каб высьветліць стаўленне беларусаў да каштоўнасцяў рынкавай эканомікі. Рэспандэнтам прапланоўвалася адказаць на цэлы шэраг пытанняў, звязаных з гэтай тэмай. Некаторыя вынікі даюць прастору для значных роздумаў.

Вельмі паказальным зьяўляецца пытаньне аб сярэдніх заробках населеніцтва: 25% аптымліваюць мениш за 100 даляраў, 32% — ад 100 да 150 даляраў, па 22% — ад 150 да 200 даляраў і 21% — звыш 200.

Найбольш забясьпечанымі зьяўляюцца жыхары Менску і буйных гарадоў. Толькі традыція аптытаных могуць да зволіць сабе якасную ежу і вондратку. Разам з тым 40% можа набыць сабе патрыманы і ці новы аўтамабіль, а квартэру ў стане набыць 12% на сельніцтва.

Чвэрць населеніцтва апроч асноўнай працы мае яшчэ і падпрацуўкі. Адпаведна вынікам аптытанья, найбольш мабільнымі і актыўнымі, што датычыць падпрацовак,

зьяўляюцца вайскоўцы і міліцыянты, а таксама мэнеджеры сярэдняга і вышэйшага зяўвінта.

40% аптытаных кажуць, што не адчуваюць нічога новага ў цяперашнім эканамічным сытуацыі, чвэрць кажа пра тое, што даводзіцца «круціцца», каб забясьпечыць родным годнае жыцьцё, 17,8% выкарыстоўваюць сытуацыю, каб дабіцца ў жыцьці большага. Толькі 4,3% ніяк ня могуць прыстасавацца да сёньняшніх реаліяў.

Жыхары вёсак і малых раёнаў гарадкоў лічаць, што бліжэйшым часам іхніе жыцьцё ніякім чынам ня зменіцца. Тое ж думаюць і менчукі. Затое населенікі буйных і абласных гарадоў лічаць, што іх чакаюць змены да лепшага. Да горшага ва ўсіх населеных пунктах рыхтуюцца ад 5,5 да 9,5% насельніцтва.

Трэба адзначыць, што аптытанне праводзілася ў ліпені, таму населеніцтва не адзягавала на магчымае павышэнне цэн на газ.

Што цікава, беларусаў больш за эканамічныя праблемы хвалююць сацыяльныя

накшталт п'янства.

Людзі старэйшага веку найперш думаюць, што эканамічнае становішча ў краінах Балты горшое за беларускае, моладзь, у сваю чаргу, мае адваротнае меркаванье.

Жыхары Менску лічаць найболыш эфектыўнай эўрапейскую мадэль эканамічнага разъвіцця, а вось населенікі вёсак, раёнаў і абласных гарадоў выказваюцца за такі тып, які існуе цяпер у Беларусі, называючы яго найбольш эфектыўным.

Вера населеніцтва ў тое, што ў краіне праводзяцца рыхтавыя рэформы, залежыць ад заробку аптытаных. Чым ніжэйшы заробак, тым большая вера і наадварот. 81% насельнікаў лічаць, што Беларусі неабходныя рыхтавыя пераўтварэнні.

Абсалютная большасць рэспандэнтаў незалежна ад заробку лічаць, што за апошнія гады Беларусь дасягнула большых посыхаваў у эканамічнай сферы, чым суседнія краіны.

Толькі 31% рэспандэнтаў лічаць, што Беларусь і Расея мусіць стварыць саюзную дзяржаву з адной валютай,

парлямэнтам і прэзыдэнтам, яшчэ менш — 29% — выказваюцца за тое, каб Беларусь увайшла ў склад РСЕІ. Разам з тым 55% аптытаных выказваюцца за тое, каб Беларусь увайшла ў Эўрасаюз, але столькі сама рэспандэнтам лічаць, што ўрады заходніх краінаў перашкаджаюць разъвіццю беларускай эканомікі.

Прыхільнікаў пераменаў найбольш сярод прадстаўнікоў маладога і сярэдняга пакалення — да траціны. Цікава, што найбяднейшыя пласты насельніцтва зьяўляюцца прыхільнікамі рыхтавых рэформаў ці цяснейшай інтэграцыі з Расеяй, а найбажайшыя падтрымліваюць цяперашні курс краіны, але выступаюць супраць інтэграцыі з Расеяй. Такім чынам адбываецца змена асноўнай электаральнай базы дзейнага прэзыдэнта.

Навіам тэлебачання і іншых дзяржаўных СМІ найперш давяраюць у невялікіх населеных пунктах, з павелічэннем колькасці насельніцтва ў горадзе павышаецца адпаведна і давер да Інтэрнэту ды незалежных выданьняў.

Толькі кожны пяты рэспандэнт штодня карыстаецца Інтэрнэтам. 48% ім увогуле не карыстаюцца, а 17% ня ведаюць, што гэта такое.

**Зыміцер Панкавец**

## Ствараецца сістэма татальнага сачэньня за грамадзянамі

У Светлагорскім раёне працоўнія сацыяльныя службы атрымалі распараджэнні штодня ад 13 да 15 гадзін паведамляць сваёй начальніцы пра стан здароўя падапечных пэнсіянеру, а таксама іхніх палітычныя настроі і тыповыя выказванні.

Таксама і РАА даслаў па школах паперу, дзе дырэктаркі мусіць штодня паведамляць пра грубыя парушэнні працоўнай дысцыпліны работнікам, а таксама палітычную інфармацыю.

Штомесячна яны мусіць здаваць абагульнёную інфармацыю.

Пракамінтыце, калі ласка, гэта публічна, бо, несумненна, у Вас ёсьць і ад іншых чытачоў та каі інфармацыя.

**Мікола Бусел, Дуброва, Светлагорскі раён**

Каментар Рэдакцыі. Аналігічная інфармацыя надыходзіць і з іншых рэгіёнаў. Гэтак, у часы наяўнасці незалежных выданняў у каталогу «Белпоптэль» звесткі пра іх падпісчыкаў пошты адпраўлялі ў органы ўлады. Некалькі дзесяцяці інтэлігенцыі і грамадзкіх актыўістаў з рэгіёнаў паведамілі, што да іхніх суседзяў звярталіся з просьбамі разъясняцца ў іхніх кватэрах «жучкі» для праслушоўвання. Шэраг грамадзкіх дзеячаў рэгіяўніцаў аблушкуваюць на мяжы.

Пра што гэта съведчыць? Пра тое, што ўлада съпешна выбудоўвае сістэму та-

тальнага кантролю за грамадзтвам і стварыла «чорныя сілісты» палітычна нядобранадзейных. Рэпрэсаваць — час на той, але запалохваць людзей, замінаць у іхнім прасоўванні будуть. Гэта таксама паказвае, да чаго насамрэч рыхтуюцца ўлады, на словах гаворачы пра «эвалюцыю да демакратыі» і «дзяржаву для народу».

Усе профізаконныя дзеяньні калісьці атрымаюць належную ацэнку. Вось як у сераду прыйшла інфармацыя з Баўгарыі, што ѹ там ужо раскрываюцца дасце былога баўгарскага аналягу КГБ, а былым сакрэтным інфарматарам будзе закрытая дарога на адказныя пасады.

Райм усякую інфармацыю на гэту тэму дасылаецца беларускім і міжнародным праваабаронцам і ў місію АБСЭ ў Беларусь.

# Імклівая перамога гарадзенскіх каталікоў

У Горадні на шостыя суткі спынілася галадоўка-пост пробашча і верніц пафії Найсвяцейшай Панны Марыі, Маці міласэрнасці. Пасьля таго як галадоўнікі падтрымаў біскуп Кашкевіч, старшыня аблвыканкаму съпешна падпісаў дазвол, зь якім марудзіў дзесяць гадоў.

Акцыя пратэсту пачалася 1 сіння, калі галадоўку абвясцілі айцец Аляксандар Шэмэт і 12 пафіянак. Ад поўначы 1 сіння яны адмовіліся ад ужывання ежы. Галадоўка праходзіць у драўлянай капліцы, дзе штодня зъбіраюцца на набажэнствы вернікі. Галадоўнікі дамагаліся, каб гарадзкія ўлады далі пісьмовы дазвол на пабудову храму, якога пафіяне не магуць атрымаць дзесяць гадоў. Найстарэйшая ўдзельніца галадоўкі мела 79 гадоў.

Айцец Шэмэт кажа: «Першапачаткова думаў, што гэту акцыю падтрымаюць толькі чацьвера пафіянак, але пасьля ранішніх імшы ўбачыў, што верніц засталося напамат болей. Я запытаўся, ці засталіся яны памаліцца, ці зь якой іншай патрэбы. Адказалі, што таксама будуть пасыціцца. Казаў, што старэйшыя людзі няхай падтрымаюцца трох дні, іншыя пяць, а я, як маладзейшы, буду галадаць болей, колькі Бог дазволіць».

Спачатку гаварылася пра

тое, што вернікі будуть знаходзіцца ў капліцы толькі днём, а на ноч вяртацца дадому, але галадоўніцы прынялі рагашынне заставацца ўвесь час унутры збудавання. Коўдыры і падушки ўздзельніц галадоўкі-посту былі разьменшаны проста вакол алтара.

«У пятніцу раніцай прыходзіў да нас нейкі «гэбіст», штодня ля капліцы дзяжурыць нейкая машына, — гаворыць Аляксандар Шэмэт.

**Працяг на старонцы 6.**

**Айцец Аляксандар Шэмэт**

нарадзіўся 9 красавіка 1961 у вёсцы Люсіна (Ганцавіцкі раён). Там жа скончыў школу. Пасьля вучыўся на кухара ў Баранавічах. Працаваў у санаторыі «Нарач». У 1982 паступае ў Рыскую духоўную сэмінарыю, сканчае яе ў 1987. У гэтым жа годзе працуе вікарнем у Рызе і Даўгапілсе. З 1988 святыарствуе ў Беларусі, у вёсках Адамавічы і Сіліванаўцы (Гарадзенскі раён). У 1992–1994 вучыўся ў Папскім універсітэце ў Рыме. З 1994 па 1996 працягвае працу ў Сіліванаўцах. Ад 1998 айцец Шэмэт узнічалі парофію Найсвяцейшай Панны Марыі Вастрабрамскай, Маці міласэрнасці, дзе і святыарствуе да сёньня.



Галадоўніцы начавалі проста ў капліцы ля алтара.



АНДРЕЙ ГЛЯНКЕВИЧ

# Імклівая перамога гарадзенскіх каталікоў

**Працяг са старонкі 4.**

— Прыходзіла журналістка зь мясцовай газеты «Перспектыва», пыталася, нашто я даю звесткі пра галадоўку апазыцыйным выданням. Адказваю, што для мяне няма розныцы між дзяржаўным і недзяржаўным, а адказваю тым, хто выказвае цікавасць да напага пратэсту. Я не раблю з галадоўкі палітычную акцыю, і журналисты, дзякую ім за гэта, усё разумеюць».

Цягам выходных кепска зрабілася дэзвію вернікам. Уначы на панядзелак гілэртанічны крыз здарыўся з 68-гадовай Тарэзай Мілашэўскай, яе забрала дадому дачка, якая жыве калі капліцы. Спадарыня Мілашэўская была вымушаная перапыніць сваю галадоўку. Хуткая дапамога таксама прыяжджала да 71-гадовай Ірэні Гілюк, але апошняя засталася з удзельнікамі посту.

У нядзелю галадоўнікаў наведаў біскуп гарадзенскай япархіі Аляксандар Кашкевіч разам зь іншымі святыарамі з Горадні, Ліды ды іншых местаў. Біскуп Кашкевіч выступіў зь невялічкай прамовай перад імшой, дзе адзначыў, што ён разам зь вернікамі ў іхнім змаганні за справядлівасць.

Айцец Шэмэт кажа, што не чакаў візыту такога высокага госьця. «Для мяне гэта была надзвычай прыемная нечаканаццаць, — кажа святар. — Біскуп блаславіў нас у нашай справе, а пасля прыватна запытаваўся, чаму я не прыйшоў напярэдадні галадоўкі-посту ў курыю, калі мяне выклікалі. Адказаў пчыра, што забаяўся, забаяўся таго, што акцыя ня будзе падтрыманая».

У галадоўцы-посыце ня удзельнічаў ніводны мужчы-

на. «Яны ўсе баяцца, — кажа айцец Шэмэт. — Пасля, канечно, ім будзе сорамна пепрад гэтымі святымі жанчынамі, што галадалі не яны, але ціпер ахвотных далучыцца да нас мужчыну».

Таксама былі візыты ад прадстаўнікоў Саюзу палякаў, што ўзначальвае Анжаліка Борыс, прыяжджаў польскі консул. Зь Менску ў Горадню завіталі Ўладзімер Мацкевіч і Дзяніс Гіль, якія бралі ўдзел у галадоўцы-посыце вернікаў царквы «Ноўвае жыццё». Ўладзімер Мацкевіч кажа: «У гарадзенцаў больш сціплія і аскетычныя ўмовы, чым былі ў нас. Нас вельмі ўспела прынялі, мы расказаў пра ўласную галадоўку. Гэтыя бабулькі пакінулі на нас вельмі моцнае ўражанне, шкада толькі, што сярод удзельнікаў няма моладзі і мужчынаў. Відаць, гэтыя бабулькі больш моцныя ў свайго веры».

У аўторак капліцу наведаў прадстаўнік рады па справах

рэлігіі і нацыянальнасці Гарадзенскага аблвыканкаму Ігар Папоў. «Ён прынёс дакумент, які дазваляў нам будаўніцтва касьцёлу, але мы адмовіліся яго прыняць, бо ён быў напісаны на імя сьвецкага чалавека. Я сказаў, што ліст мусіць быць накіраваны асабісту біскупу, — кажа а. Аляксандар. — У сераду 6 сіння да нас у капліцу прыехаў біскуп Кашкевіч, які прывёз афіцыйны дакумент за подпісам старшыні Гарадзенскага аблвыканкаму. Ўладзімера Саўчанкі, які дазваляе нам будоўлю. Трымаць далей галадоўку ня мае сэнсу, мы дамагліся свайго. Біскуп Кашкевіч падзякаваў

жанчынам, што ўдзельнічалі ў пратэсце, за іхнюю веру. Цяпер жанчыны плачуць і моляцца, яны вельмі задаволеныя, што галадалі не дарма».

Гэта ўжо чацвёрты выпадак, калі галадоўка пратэсту дала плён. Раней посьпеху дабіліся менскія пратэстанты, віцебскія і берасцейскія прадпрымальнікі. Праўда, у будучыні галадоўнікаў звычайна чакалі новыя нападкі і падкressленая ўвага органаў улады.

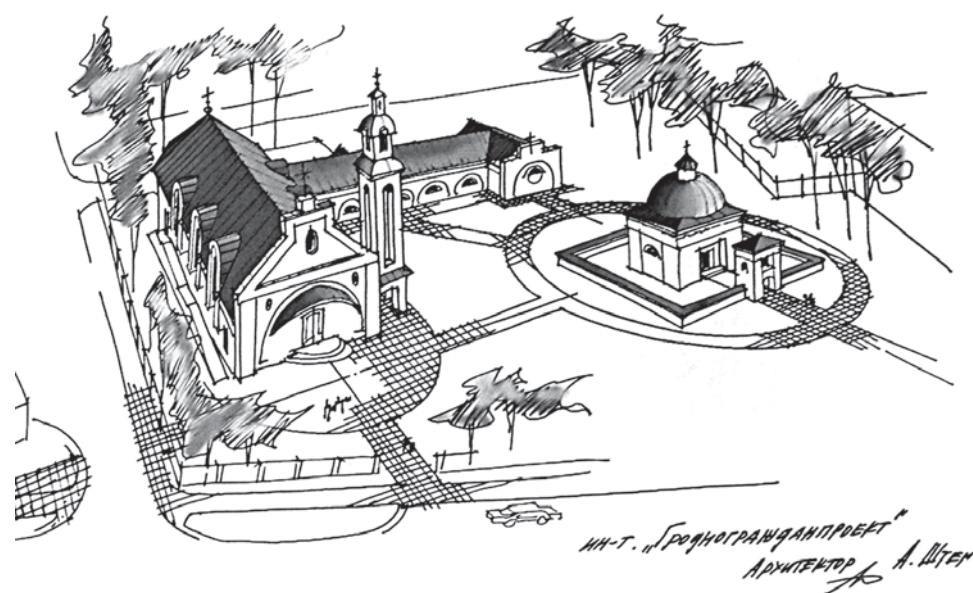
Ужо бліжэйшым часам айцец Аляксандар Шэмэт збіраецца распачаць будаўніцтва храму.

**Зыміцер Панкавец,**



**Каплічка, у якой зараз моляцца вернікі (зверху) і праект новага касьцёлу (унізе).**

*Эскизное предложение по размещению Костела и обустройству участка по ул. Рубиньи в г. Гродно.*



# Мілінкевіч сусъветным лідэрам: выратуйце Казуліна

Больш, чым Казулін, у сучаснай Беларусі прагаладаў толькі Аўтуховіч.

Экс-кандыдат у прэзыдэнты 48-я суткі тримае галадоўку ў калёні «Віцьба». Такім чынам ён дамагаецца разгляду пытаныня пра сытуацыю з правамі чалавека ў Беларусі на Радзе Бясыпекі ААН. Патрабаваньне амаль немагчымае, улічваючы практыку дыпляматычных працэдураў у гэтай міжнароднай арганізацыі. Іншым пунктам патрабаваньня ў былого кандыдата зьяўляецца, тое, каб Палітычная рада дэмакратычных сілаў звярнулася да прэм'ера Сідорскага з прапановай узяць у свае руکі ўладу, бо Лукашэнка, на думку Казуліна, нелегітymны.

У аўторак 5 сьнежня з дазволу дэпартамента па выкананыні пакараньня ў нечарговую 30-хвілінную сустрэчу з му жам у калёні мела Ірына Казуліна. Яна пераконвала мужа спыніць галадоўку, але пакуль Казулін не паддаўся на ўгаворы.

Цяпер вага Казуліна складае 65 кіляграмаў, за час знаходжаньня за кратамі ён страціў больш за 40 кг. І.Казуліна кажа, што яе муж пакуль тримаецца бадзёра, захаваў той жа погляд і гаворку, што і раней.

Казулін ня выключоў свайго выходу з галадоўкі, але ў tym выпадку, калі ягоныя патрабаваныні падтрымае палітычная рада аб'яднаных дэмакратаў і хоць адна эўрапейская краіна выступіць з прапановай унісеньня ў Раду Бясыпекі ААН пытаныня аб правах чалавека ў Беларусі. Пакуль гэтыя патрабаваньні ня будуць выкананыя, Казулін збіраецца працягваць галадоўку.

Казуліну была зробленая прапанова



аб пераводзе ў Менск, у Рэспубліканскі турэмны шпіталь, але ён адмовіўся.

Разам з Ірынай Казулінай у «Віцьбу» ездзіў былы дэпутат і палітвязень Сяргей Скрабец. Летасць Скрабец 43 дні прагаладаў у Берасцейскім ізалятары, таму ведае, што адчувае чалавек пасля сарака дзён галадоўкі. «Нягледзячы на тое што Казулін цяпер бадзёры, усё можа змяніцца ў кожную хвіліну», — кажа ён.

У Казуліна панізіліся ціск і тэмпэратура. Скрабец кажа, што такая працяглая галадоўка так ці інакш адаб'еца на здароўі лідэра сацыял-дэмакратаў. Тым часам Аляксей Кароль заявіў, што Ка-

зулін у любым выпадку застанецца лідэрам партыі, незалежна ад таго, колькі часу ён правядзе за кратамі.

У сераду Аляксандар Мілінкевіч звярнуўся з адкрытым лістам да Ўладзіміра Пуціна, Джорджа Буша, Ангелы Мэркель і Жака Шырака. «Заклікаю вас зрабіць ўсё магчымае, каб выратаваць жыцьцё Казуліна і вызваліць палітзняволеных у Беларусі», — піша ён у звароце.

Днём раней, у аўторак, Аляксандар Мілінкевіч ініцыяваў вылучэнне Казуліна на прэстыжную прэмію Марціна Эналса. «Мужнасьць і рашучасць Аляксандра Казуліна ў барацьбе за свае права выклікае захапленне. Яго галадоўка сёньня зьяўляецца сымбалем імкнення ўсіх беларусаў жыць у свободнай дэмакратычнай краіне. Пра яе павінен ведаць уесь сьвет. Гэта ўзнагарода перш за ўсё стане магутным міжнародным патрабаваннем да рэжыму ў Беларусі — пачаць вызваленіе палітзняволеных», — напісаў Мілінкевіч.

Премію Марціна Эналса прысуджае журы, складзенае з прадстаўнікоў найбуйнейшых сусъветных праваабарончых арганізацый «Amnesty International», «Human Rights Watch», «Human Rights First», Міжнароднай федэрацыі правоў чалавека, Сусъветнай арганізацыі супраць катаванняў ды іншых.

У 2006 годзе ляўрэатамі прэміі былі іранскі журналіст Акбар Гянджы і юрыст-радыёкамэнтатар з Зымбабве Арнольд Цунга.

**Зьміцер Панкавец, МБ**

## Мілінкевіча затрымалі шосты раз

Аляксандар Мілінкевіч як давераная асона дэмакратычных кандыдатаў займаецца цалкам легальнай спраўай — збірае подпісы ў рамках перадвыбарчай кампаніі. Ягоныя паездкі па краіне

выклікаюць нэрвовую рэакцыю ўладаў. У Горадні яму забаранілі праводзіць экспкурсію ў старым раёне гораду, у Лідзе «невядомыя» размалівалі аўтамабіль палітыка чырвонай і зялёнай фар-

бамі, нягледзячы на тое, што аўто ўвесь час знаходзілася пад пільнай увагай міліцыі. А ў Белаазёрску 4 сьнежня палітыка западозрылі... у распаўсюдзе наркотыкаў і алькаголю. Разам зь

Мілінкевічам былі затрыманыя ягоны памочнік Аляксей Кавалец ды прэс-сакратар Павал Мажайка. Супрацоўнікі міліцыі правялі асабісты надгляд затрыманых і склалі пратакол.

Гэта ўжо шостае затрыманьне Мілінкевіча пасля прэзыдэнцкай кампаніі. **Сямён Печанко**

# Съмерць за съмерць

У справе банды Марозава пастаўлена кропка. За 16 забойстваў ды іншыя цяжкія злачынствы верхаводы групоўкі адкажуць ўласнымі жыцьцямі, астатнія атрымаюць вялікія тэрміны зняволенія.

Ліквідацыя гомельскай арганізаціі злачыннай групоўкі, кіраванай Сяргеем Марозавым, — найбольш гучная крымінальная справа апошніга часу. На лаву падсудных трапілі паўсотні чалавек. Ім закідалі забойствы, выкраданыні людзей, гандаль зброяй, рэкт. Крымінальная групоўка, якая тэрарызавала Гомель больш за 10 год, мела надзеі на сувязі з структурами улады. Былы кіраўнік Упраўлення па барацьбе з арганізаціі злачыннасцю і карупцыяй УУС Гомельскага аблвыканкаму па выніках суду атрымаў 18 гадоў зняволенія. У звязку са справай Марозава працягваецца съледзтва ў дачыненьні да двух былых намеснікаў начальніка УУС вобласці.

Аднак нашумелая справа пакідае шмат пытаньняў. Працэс праходзіў у закрытым рэжыме на тэрыторыі СІЗА Менску. Афіцыйна гэтая акалічнасць была патлумачаная адсутнасцю адпаведнага колькасці падсудных памяшканья і пытаньнямі бясспекі. Пры гэтым дзяржаўны тэлеканал АНТ шчыра канстатаваў: пра шматгадовыя зьеверсты «марозаўцаў» ведалі ўсе. Ціпер і сапраўды ўсе ведаюць пра падрабязнасці стварэння і развіцця гомельскай групоўкі: пра татальны рэкт бізнесоўцаў, забойствы канкурэнтаў і выпадковых асобаў, спробы легалізацыі «бізнесу» і зрошчваньне з прадстаўнікамі мясцовай і рэспубліканскай улады. Пра звярыны нораў кіраўніка банды Сяргея Марозава, урэшце.

Незалежныя журналісты маюць свае меркаваныні наконт прычынаў закрытасці працэсу.

Гомельская журналістка Марыя Шыманоўская лічыць, што такі працэс мусіў адбыцца толькі ў Гомелі. Каб месцічы адчулу нарэшце сябе абароненымі, бо гэтыя жудасныя злачынствы адбываліся менавіта ў «ціхім» горадзе над Сажом. На думку М.Шыманоўскай, справа замоўчаваец-

ца праз замяшанасць у ёй міліцыйскіх чыноў.

Спэцыяліст у журналісткіх съледаваннях Сяргей Сацук мяркуе, што «марозаўская» справа разбурае міт пра стабільнасць беларускага грамадзтва. Прэзыдэнт гучна заяўў пра канчатковую перамогу дзяржавы над арганізаціямі крыміналітэтам. І тут робіцца немагчымым далей хаваць дзікую злачыннасць у Гомелі, удзельнікам групоўкі закідаюць стварэнне альбо ўздел у злачыннай арганізацыі (арт.285 КК РБ). Як такое магло здарыцца ў пару росквіту беларускай стабільнасці? Калі ўсім усё было вядома, то чаму шэраг гомельскіх чыноўнікаў, чыя кар'ера імкліва расла ў часы сталенія банды Марозава, апінуўся ў выніку павышэння ў сталіцы? І чаму гэтыя чыноўнікі маўчаць — павінны ж быць у курсе справы паводле службовых абавязкаў? Напрыклад, Леанід Глухоўскі, які доўгі час быў паўнамоцтвовым прадстаўніком прэзыдэнта ў Гомельскай вобласці і займаў высокія

пасады ў структурах МУС Гомельшчыны, а пасля і Беларусі. Як і Анатоль Куляшоў ды Аляксандар Рак, якія пэўны час займалі высокія міліцыйскія пасады ў гомельскім аблвыканкаме, а потым апынуліся ў Менску.

Спадар Сацук канстатуе, што перамога над «марозаўцамі» не палепшила сітуацыі ў Гомелі. Па яго съвядчаннях, там адбываецца імклівы перадзел вызваленай тэрыторыі ды аднаўляючыя найгоршыя крымінальныя традыцыі — разборкі, рэкт і г.д. У наступным годзе падобная справа ў дачыненіі да рэчыцкай злачыннай групоўкі, што дзейнічала блізу 12 год, будзе разглядана ў гомельскім абласным судзе.

Прысуд кіраўнікам марозаўской групоўкі агаліў яшчэ адзін аспект — Беларусь па-ранейшаму застаецца адзінай эўрапейскай краінай, дзе выконваюцца сымяротныя пакаранні. Практыка непразыстых працэсаў, калі на падсудных могуць павесіць што заўгодна, палітычныя забойствы, напрыклад, выклікае неспакой у праваабаронцаў. Гары Паганяйла не выключае такога варыянту, бо гэта дае зручную магчымасць канчаткова пахаваць нязручную палітычную справу.

Сямён Печанко



Банда  
Марозава  
сапавала  
кар'еру  
Леаніду  
Глухоўскаму.

PHOTO BY MEDIA.NET



«КОМПАНОВСКАЯ ПРАВДА» В БЕЛАРУСИ

## АПЫТАНЬНЕ «НН»

### Святы: съяротная кара мае права на існаванье

**Праваабаронца Міхail Пастухоў:** «З аднаго боку, гэтая банда за свае жудасныя злачынствы заслугоўвае адпаведнага пакараньня. Тым ня менш, лічу неабходным кіравацца ўсходзейскай традыцыяй, якая забараняе съмерць у якасці пакараньня. Прынцып — не дзяржава дае чалавеку жыцьцё, не яна ім і распараджаецца».

Праваабаронца бачыць аль-тэрнатывай съяротнаму пакаранню пажыцьцёве зыняволенне, што было б аргументана і гуманістычна, і юрыдычна. Галоўнай жа нагодай для адмены съяротнага пака-

раныня ў Беларусі сп. Пастухоў лічыць патэнцыйную небяспеку г.зв. ідэальных забойстваў, якія, магчыма, ужо пратыкуюцца ў дачыненьні да палітычных апанэнтаў. Таму, на яго думку, адмены съяротнага пакараньня трэба дамагацца як найхутчэй.

**Пробашч грэка-каталіцкае (уніяцкае) пафары Св. Язэпа а.Андрэй Абламейка** (Менск) кажа, што касыцёл не выступае наўпрост супраць съяротнага пакарання. «Кожная асоба, як тварэньне Божае, мае права на абарону ад гвалту, як і грамадзтва — су-польнасьць людзкай — такса-

ма мае права на абарону ад злачынцаў, якія могуць быць ізаляваны ў турме і нават пакараныя съмерцю. Але гэта такое агульнае тлумачэнне», — зазначае а. Абламейка. Кожны канкрэтны выпадак патрабуе індывідуальнага падыходу, мяркую съятар.

**Святы праваслаўнай Свята-Ўладзімерскай царквы а.Аляксандар Велісей-чык** (Горадня) лічыць съяротнае пакаранье дылемаю, што стаіць перад грамадзтвам ад часоў князя Ўладзімера. Кіруючыся запаведзю «Не забі», далучаны царкою да ліку съявитых князь паўстаў

перед выбарам: караць ці не караць съмерцю рабаўнікоў, што тэрарызавалі кіеўскія шляхі. Пэўны час ён не забіваў ліхадзеяў, аж пакуль іх ня стала непамысна шмат і пакуль не абўрыліся япіскапы. Яны звярнуліся да Ўладзімера са словамі апостала Паўла, сэнс якіх у наступным: начальнік — гэта божы слуга, які недаромніносіць меч у пакаранье тым, хто робіць злое. З таго часу съяты Ўладзімер ізноў пачаў караць съмерцю ліхадзеяў, але рабіў гэта як начальнік над людзьмі, грамадзянская асоба. На думку а.Аляксандра, пытаныне съяротнага пакаранья належыць вырашану грамадзтву.

# Беларуская атамная станцыя паўстане ў Чавусах да 2013 году

1 сінняя адбылася нарада ў Адміністрацыі прэзыдэнта па пытаныні пабудовы ў нашай краіне атамной электрастанцыі. Навукоўцы-тэхнары з Нацыянальнай акадэміі навук выказаліся за пабудову ў Беларусі такой станцыі аднаголосна. Быў ухвалены дакумент, які прадугледжвае пачатак падрыхтоўкі да будаўніцтва ўжо з канца гэтага году, — тэмпы праста ўражваюць.

На нарадзе прысутнічаў кіраунік дзяржавы Аляксандар Лукашэнка, які чарговы раз заявіў, што пабудова АЭС — гэта ледзьве не адзіны шлях, які дазволіць захаваць у краіне энергетычную бяспеку. «Цэны на энергарэсурсы, якія ўвесь час растуць, настойліва прымушаюць нас шукаць новыя альтымальныя варыянты развіцця беларускай энергетыкі», — сказаў А.Лукашэнка.

Летась Беларусь была вымушаная заплаціць за замежныя энергарэсурсы больш за 5 мільярдаў даляраў ЗША. Гэта складае амаль пятую частку ВУП краіны. Налета, з ростам цэнаў на ра-

сейскі газ, сітуацыя ўскладніцца. Доля імпартаваных энергарэсурсаў складае 85%. Пабудова ўласнай АЭС магутнасьцю 2 млн кВт дазволіць Беларусь штогод эканоміць каля 4,5 млрд кубамэтраў газу.

А.Лукашэнка сказаў, што першыя энергаблёкі атамной станцыі мусіць быць узведзеныя яшчэ ў 2013 годзе, хоць раней гаворка вялася пра 2015 год. Месцам для пабудовы беларускай АЭС абраная Краснапалінская пляцоўка ў Чавускім раёне, што на Магілёўшчыне. Аднак канчатковое разшэнне пра разъмяшчэнне будзе прынятае па выніках дадатковых геалагічных і экалагічных дасьледаванняў, аналізу сісімічных і тэктанічных паказнікаў.

«Гэта аргумэнтаваная і ўзгодненая пазыцыя. Навукоўцы зыходзілі на толькі з нашых унутраных патрэбай у энергіі, але скарысталі ўвесь сусветны досьвед, які съведчыць, што ў будучыні ядзерная энергетыка стане асноўным сродкам пераадолення глябальнага энергетычнага кryзісу», —

падае слова А.Лукашэнкі агенцтва БелТА.

А.Лукашэнка ўпэўнены, што пры належным інфармаваныні па пытаныні энерграбяспекі і атамной энергетыкі беларускі народ адкіне ўбок усе свае фобіі, што датычаць АЭС, і згодзіцца на яе пабудову. Раней Лукашэнка казаў, што рашэнне аб пабудове атамной ЭС будзе прынятае толькі са згоды насељніцтва, праз рэфэрэндум, аднак цяпер выглядае, што ніякага рэфэрэндуму ня будзе.

Супрацоўніца Міністэрства эканомікі Беларусі Ніна Тагановіч кажа, што пабудову ў Беларусі АЭС варта разглядаць з двух бакоў — станоўчага і адмоўнага.

Да станоўчага, на думку Н.Тагановіч, адносяща выцясняньне арганічнага паліва ў баланс энергарэсурсаў і дывэрсыфікацыя імпарту энергетычных сродкаў за кошт закупкі ядзернага паліва ў другіх краінах, а не ў Рэсей. Да адмоўнага ж — высокая капіталаёмістасць аб'екту, тэндэнцыя росту цэнаў на ядзернае паліво, зьяўленыне

## Меркаваныні дзеляцца папалам

Што думае пра перспектыву пабудовы АЭС у Беларусі беларуская інтэлігенцыя, якія аргумэнты «за» і «супраць» выстаўляе яна?

**Вячаслав Хадасоўскі, рэдактар газеты «Белорусы и рынок»:** «Насамрэч гэта непазыўбажнасць. Альтэрнатывы пабудовы атамной станцыі ў Беларусі цяпер няма. Самае важнае цяпер — захаваць галоснасць і адкрытасць пры будаўніцтве. Трэба, каб беларусы маглі ведаць усе праекты, варыянты, партнёраў, месцаў знаходжаньне, пакуль жа гэта ня надга ўжо агучваецца нашымі чыноўнікамі. На апошній нарадзе не прагучала ніводнай лічбы, таму я мяркую, што ва ўрадзе няма ніякіх прыкідак наконт бу-

даўніцва АЭС».

**Уладзімер Дзюба, рэдактар часопісу «Абажур»:** «Што б мы ні казалі, але ў нашай сітуацыі мы мусім шукаць выйсце, каб узмацніць энергетычную бяспеку краіны, і такое выйсце бачыцца працягам атамной станцыю. Канечне, лепш было б, каб Беларусь пачала выпрацоўваць альтэрнатыўныя сродкі паліва, як робяць у Заходній Еўропе, але на гэта няма ні грошай, ні часу. Атамная станцыя, канечне, патрэбна, каб пасяля не шукаць літасці ва ўсходнінга суседа».

**Віктар Івашкевіч, намеснік старшыні Партыі БНФ:** «Асабіста я стаўлюся

катэгарычна адмоўна, бо атамная станцыя лічу мінультым энергетыкі. Пабудова беларускай АЭС будзе зьяўляцца не інтэнсіўным, а экспансіўным шляхам развівіцца беларускай энергетыкі. Трэба працаваць з альтэрнатыўнымі сродкамі, якія цяпер пашыраюцца ў сусвете, яны не прынясць нам выгады зараз, але ў такім разе мы выйграем у перспектыве».

**Мілані Міхалевіч, выкладчыца:** «У мяне язык не

паварочваецца пасяля Чарнобыльскай трагедыі называць атамную энергетыку бяспечнай, таму я гатова плаціць болей грошай за больш дарагую энергетыку, чым увесь час пачувацца ў небяспечнай. Таму я выступаю супраць пабудовы АЭС».

**Васіль Несцяярэнка, дырэктар Інстытуту радыяцыйнай бяспекі «БЕЛАРУД»:** «Катэгорычна адмоўна. У Беларусі няма патрэбных кадраў, інжынэрнай інфраструктуры. АЭС у эканомічным пляне нам абыдзенца нам даражай, чым паліва, якое мы маєм цяпер, бо ў любым выпадку мы пабяжжым да Рэсей, няма розынцы — ці па газ, ці па ўран. Будаўніцтва АЭС — тэхнічна складаная справа; як на мой погляд, то нам найперш трэба разабрацца з наступствамі

ў краіне аб'екту з павышанай патэнцыйнай небяспекай для навакольнага асяродзьдзя.

«Пры выбары краіны, якая будзе гэту станцыю будаваць, мы павінны паставіць у гэтым пляне самую жорсткую ўмову», — падкрэсліў А.Лукашэнка. Найбольш імаверным выглядае, што пабудовай АЭС зоймецца расейскі, французскі ці нямецкі бок, раней таксама разглядаўся іранскі варыянт, але ад яго пакуль вырашана было адмовіцца. Расейскі варыянт таньнейшы, але менш надзейны.

Каштаваць пабудова станцыі для Беларусі будзе ў межах 2,5—5 млрд даляраў, канчатковы каштарыс яшчэ не падлічаны. Забясьпечваць энергій АЭС зможа 25% тэрыторыі Беларусі.

Варта адзначыць, што беларускае грамадзтва да сёньня неадназначна ўспрымае ідэю пабудовы ў нашай краіне АЭС, бо яшчэ ня съцерліся ўспаміны ад страшнай катастрофы, што адбылася на Чарнобыльскай станцыі ў 1986 годзе. Беларусь тады стала эпіцэнтрам трагедыі. Радыяцый быў заражаны дзясяткі беларускіх рабоноў.

Супраць будаўніцтва атамнай станцыі ў Беларусі катэгарычна выказваеца трохразовы алімпійскі чэмпіён у веславанні, былы дэпутат палаты прадстаўнікоў Уладзімер Парфяновіч. «Я ўвогуле супраць атамнай

энэргетыкі, а ў беларускіх умовах яна небяспечная ўдвая, — кажа У.Парфяновіч. — Беларусь ужо перажыла Чарнобыль, таму на другую такую рызыку мы ня маєм права. Яшчэ адзін пункт: зараз мы будзем атамную станцыю, пасъля захочам займесь атамную бомбу».

Рэфэрэндумы па пытаныні пабудовы АЭС Уладзімер Парфяновіч лічыць бессэнсоўнымі, бо нашы ўлады, на думку экс-чэмпіёна, «напішуць усё адно тыя лічбы, якія заходзяць».

Атамная станцыі маюць таксама сумежныя з Беларусью краіны — Расея, Украіна, прынята рашэнне пра пабудову АЭС у Польшчы, а прыбалтыйскія краіны вырашылі распачаць будаўніцтва адной АЭС на трох краінах на базе былой Ігналінскай у Літве.

У сувесце тэндэнцыя да будаўніцтва АЭС у цэлым не зыніжаецца. Програмы атамнага будаўніцтва разгортаўваюць Кітай і Францыя. Лічыцца, што сумарная шкода ад выкідаў цеплавых электрастанцый большая, чым ад атамных.

У мэтах энэргетычнай бяспекі АЭС для Беларусі сапраўды патрэбна. Ніякіх альтэрнатыўных крыніцаў энергіі ў краіне не праглядаецца.

Зыміцер Панкавец

чарнобыльскай трагедыі, а ўжо потым думаць пра ўласную станцыю».

**Віталь Васількоў, грамадскі лідэр з Магілёва:** «Я праціўнік будаўніцтва АЭС, асабліва на Магілёўшчыне, якая ў свой час значна пачярпела ад Чарнобылю».

**Уладзімер Някляеў, паэт:** «Калі адкінуць убок усе эмоцыі, звязаныя з

чарнобыльскай трагедыяй, і зірнуць у очы факту, што Беларусі рэальна можа не хапаць энэргетыкі, то будаваць такую станцыю, безумоўна, трэба. Но альтэрнатыўныя крыніцы яшчэ не даюць энэргію ў прымысловых колькасцях. З чиста прагматычнага пункту гледжання я выказываюся за».

Аптываў ЗП

## АПЫТАНЬНЕ НА САЙЦЕ NN.BY

**Абвешчана, што Беларуская АЭС будзе збудаваная пад Чавусамі. Вы падтрымліваеце ідэю пабудовы АЭС?**

Падтрымліваю	28 (14.1%)
Толькі калі паводле французскай тэхналёгіі	55 (27.8%)
Толькі калі яе збудуюць у Драздах	48 (24.2%)
Я супраць	67 (33.8%)

Усяго прагаласавала 21.30 6 сіння: 198

Эмацыйнае падарожжа ў тыя дні, калі сэйсмографы паэтычных душаў зашкальвала.



Першы Эпартаж зь месца падзеяў

Вершы і песні Плошчы

## Вершы пра Плошчу

На гэтым тыдні зьявілася кніга «Рэпартаж зь месца падзеяў: вершы і песні Плошчы». Кніга мае зручны кішэнны фармат і аформлена ў бел-чырвона-белых колерах, у яе ўвайшли вершы, што былі напісаныя падчас і пасъля сакавіцкіх падзеяў на Плошчы. У прадмове да «Рэпартажу...» пішацца: «Кніжка, якую вы тримаеце ў руках, можа быць эмацыйным падарожжам у тыя дні, калі сэйсмографы паэтычных душаў зашкальвала. Калі ў сэрцы апошній эўрапейскай дыктатуры праста на сынезе зьявіліся кветкі свабоды».

Кніга мае тры раздзелы. У першы ўвайшли вершы Славаміра Адамовіча, Андрэя Хадановіча, Сяргея Прылуцкага, Цемрыка Велета, Веры Бурлак, Алеся Аркуша.

Андрэй Хадановіч у вершы «Памяці намётаў на пляцы Кастуся Каліноўскага» піша:

«Значыць, будзем стаяць на лёдзе — падкачаў, падкачаў надыход вясны.

Але свабода ізноў у модзе,

Але свабодзе на скажаш «где!»;

Але свабода яшчэ на свабодзе,

На свабодзе — нашы сны!»

Другую частку склалі вершы Алены з Каstryчніцкай, Дар'і Ліс, Яўгеніі Казловай, Юліі Шадзько, Наталыі Бордак, Стасія Пачобута, Зымітра Сывірскага, Дзымітрыя Калейчыка, Тацяны Лугаўской, Надзеі Дзедавай.

Большасць твораў першых двух раздзелаў у свой час былі надрукованыя на старонках «Нашай Нівы».

Ну і, нарэшце, ў апошні раздзел увайшли вершы аўтараў, якія змяшчалі свае творы ў Інтэрнэце. Гэта жж-карэстальнікі shuver, hondurazian, rady-de, ulyana-lenina, а таксама творцы, што падпісваліся пад нікамі by anysyst, by Bullochka, by tvorchaje\_dziva і by miafsk.

Шурайце «Рэпартаж з Плошчы» ў незалежных распаўсюднікаў.

# Квасьнеўскі: Спыніць ізоляцыю Беларусі

Аляксандар Квасьнеўскі у панядзелак у Варшаве заклікаў Эўрасаю перамовы з Менскам.

«Ранейшая палітыка ЭС у дачыненіі да Беларусі не дзеіць нікага толку. Правы чалавека як парушаліся, так і парушаюцца, і ніяма шанцаў на хуткую дэмакратызацыю, — сказаў былы прэзыдэнт Польшчы. — Беларускі рэжым рэпресіўны, але не крывавы і не злачынны. Калі ўжо мы вядзём перамовы з Іранам, Паўночнай Карэй і Кубай, тады чаму не гаварыць зь Беларусью?»

Гэтые слова Квасьнеўскі прамовіў у часе першай імпрэзы свайго фонду «Amicus Europa», створанага для пра- паганды ўсходнегерманскай палітыкі. Квасьнеўскі — першы буйны ўсходнегерманскі палітык, які сказаў наўпрост, што трэба сесыі за стол перамоваў з беларускім урадам.

Паводле слоў Квасьнеўскага, наступныя месяцы будуть ключавымі для будучыні стасункаў Эўразіі з Беларусью, беручы пад увагу сёньняшнюю палітыку Рәсей ў дачыненіі да Лукашэнкі.

Што варта зрабіць? Паводле Аляксандра Квасьнеўскага, асаблівая ролі належыць краінам, якія запікаўленыя ў разывіцці ўсходняга вектара ўсходнегерманскай палітыкі, а менавіта Нямеччыне, Польшчы, Літве і Украіне. Яны павінны выступіць з сумеснай ініцыятывай, тым больш што ад студзеня 2007 году Нямеччына на паўгоду стане на чале Эўразіі.

Брусель апошнім часам зъмяняе курс

у дачыненіі да Менску. Нейкі час таму Эўрапейская камісія паабязала Беларусі дапамогу ў замен за адмову ад варожасці і дэмакратызацыю. Сярод пра- пановаў Эўразіі Беларусі — адкрыццё ўсходнегерманскага рынку для беларускага тэкстылю і іншых тавараў, фінансавая дапамога прадпрыемствам, разывіццё транспартнай інфраструктуры, ліквідацыя гандлёвых бар'ераў, інтэграцыя беларускай энергасистемы ў ўсходнегерманскую (праз Польшчу і Літву), праграма стылістычнай для студэнтаў, спрашчэнне візавых працэдураў.

Нагадаем, што Квасьнеўскі разам з Бразаўскасам быў названы ў ліку магчымых пасярэднікаў на перамовах між Эўропай і Беларусью лідэрам сацыял-дэмакратоў Уладзімерам Нісьцюком у яго т.зв. «віленскіх працавонах».

**Вольга Данішэвіч; МБ**

## Усё гэты Сідорскі...

Януковіч размаўляў з Сяргеем Сідорскім пра неабходнасць дэмакратычных зъменаў.

Падчас візиту ў Вашынгтон украінскі прэм'ер выказаў за- клапочанасць станам дэмакратыі ў Беларусі.

Адказваючы на пытанні пасля выступу ў Цэнтры стратэгічных і міжнародных даследаванняў, ён адзначыў, што гутарыў пра гэта з прэм'ер-міністрам Беларусі Сяргеем Сідорскім на паседжанні прэм'ераў краін СНД у Менску.

«Беларусы самі адчуваюць неабходнасць дэмакратычных зъменаў, і, думаю, яны будуць праходзіць эвалюцыйна», — сказаў Януковіч.

Таксама ён адзначыў, што адносны зь Беларусью будуюцца на прынцыпе ўзаемавыгады, а палітыка Беларусі што да Украіны — сяброўская, стабільная і добрасуседская.

**«Украінская праўда»**



## Няма сэнсу

Камуністы і грамадоўцы будуть байкатаваць мясцовыя выбары.

З'езд Партыі камуністаў Беларускай рэкамэндаваў усім прэтэндэнтам ПКБ у дэпутаты зъняць кандыдатуры. Рэдактар газеты «Товарыш» Сяргей Вазьняк патлумачыў гэта прызнаннем А.Лукашэнкі, што прэзыдэнцкія выбары былі сфальсифікаваны, і тым, што ніводзін вылучэнец ад ПКБ ня быў уключаны ў выбарчыя камісіі.

Рашэнне камуністаў падтрымалі таксама сацыял-дэмакраты з БСДП («Грамада»). Аб падтрымцы такога рашэння заявілі ўжо некаторыя абласныя арганізацыі партый. Лідэры Партыі БНФ і АГП пакуль не прынялі рашэння адносна ўдзелу іхных кандыдатаў.

**Мікола Бугай**

**Сяргей Калякін.**

# Дык ці адраджаюцца пэрсанальныя пэнсіі?

Прэс-сакратар Лукашэнкі абверг інфармацыю пра штомесячнае грашовае забесьпячэнне чыноўнікам.

На сайце «Беларускі партызан» звязалася інфармацыя, што А.Лукашэнка прызначыў высокім дзяржаўным чыноўнікам, якія дасягнулі пэнсійнага веку, адмысловае штомесячнае грашовае забесьпячэнне. Атрымліваць яго зможуць толькі чыноўнікам, якія дасягнулі пэнсійнага веку, адмысловае штомесячнае грашовае забесьпячэнне. Атрымліваць яго зможуць толькі чыноўнікам, якія дасягнулі пэнсійнага веку, адмысловае штомесячнае грашовае забесьпячэнне. Атрымліваць яго зможуць толькі чыноўнікам, якія дасягнулі пэнсійнага веку, адмысловае штомесячнае грашовае забесьпячэнне. Атрымліваць яго зможуць толькі чыноўнікам, якія дасягнулі пэнсійнага веку, адмысловае штомесячнае грашовае забесьпячэнне.

дадуць пэнсіяў толькі тым, хто быў звольнены за грубыя парушэнні.

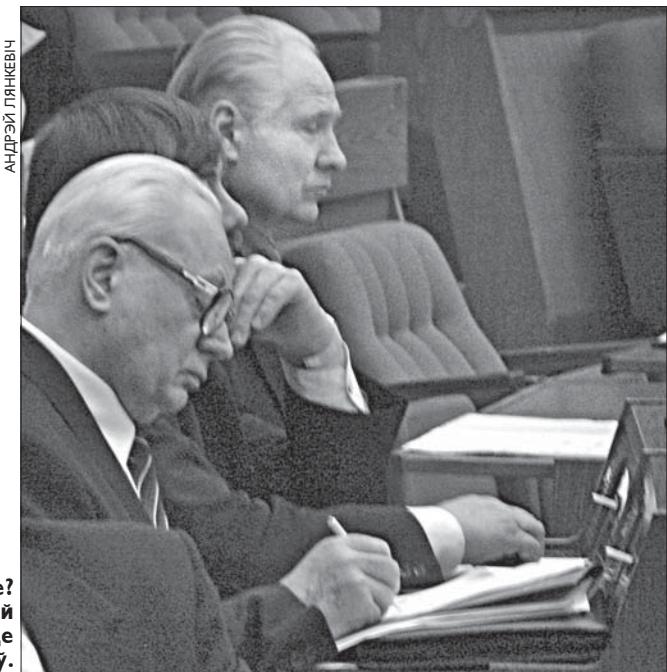
Гэта быў бы фактычна аналаг савецкіх пэрсанальных пэнсіяў, толькі нашмат большы ў парадку зьявіўся ў сярэднім пэнсіі на краіне. Дэпутат атрымліваў бы на сёняня мільёна паўтара ў кішэню штомесяц. «Партызан» цвердзіц, што рашэнне было ўжо негалосна прынятае.

Прэс-сакратар кіраўніка дзяржавы Павал Лёгкі ў гутарцы з карэспандэнтам «Нашай Нівы» сказаў, што ня мае такіх звестак.

**Зьміцер Панкавец**

**Будуць пэнсіі ці не?**

**Анатоль Малафеев і Сяргей Касцян у палаце прадстаўнікоў.**



# Наступнікам Пуціна будзе праваслаўны кагэбіст

Да съпісу магчымых пераемнікаў Пуціна ўсё часцей далучаюць імя кіраўнік Расейскай чыгункі.

58-гадовы Уладзімер Якунін кіруе «Российскими железными дорогами», у распараджэнні якіх 86 тыс. км расейскіх шляхоў. Таму яго часта называюць «железнім Уладзімерам».

У маладосьці ён рабіў кар'еру ў гандлёвых прадстаўніцтвах СССР на Захадзе, што звязалася пырмай для замежнай дзейнасці КГБ. Газета «Русская мысль» называе яго, як і Пуціна, «кадрам афіцэрам разведкі».

Былы агент КГБ вылучаецца сваёй падкрэсленай праваслаўнасцю. Ягоны фонд съв. Андрэя Апостала, што дзейнічае за грошы чыгуначнай імперыі, съязгвае ў Расею рэлігійны праваслаўны съезд. На кожныя Каляды ён прывозіць у Москву жыватворны агонь з Храму Божага Нараджэння ў Ерусаліме.

Якунін кіруе таксама Цэнтрам нацыянальнай славы Расеі, які арганізуе за чыгуначныя грошы канфэрэнцыю «Дыялог цывілізацый», дзе даводзіцца перавага

праваслаўнай цывілізацыі над заходнім.

Аднак найважнейшым аргументам на карысць «праваслаўнага чыгуначніка» ёсьць тое, што ён быў суседам Пуціна па лепішчы пад Пецярбургам. З таго часу прэзыдэнт, мяняючы працу, усюды бярэ

яго з сабою.

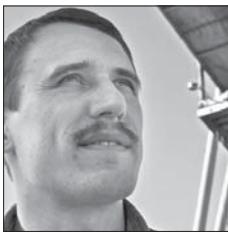
Чыгунка, разам з газаправодамі, арміяй, пракуратурай і спэцслужбамі, — адна са структураў, што яднаюць гіганцкую і стракатую Расею. «Газпром» лабіруе ва ўладу кандыдатуру віцэ-прэм'ера Дзымітрыя Мядзведзева, сілавікі — іншага «віцэ-», Сяргея Іванова. Аднак Пуцін сапраўды можа паставіць на сярэдніе арыфметычнае. Незалежныя кандыдаты ў Расеі шанцаў пакуль ня маюць.

Варта нагадаць, што дарадцам Якуніна працуе былы шэф беларускага КДБ Ерын, адстаўлены ў 2004 годзе.

**Вольга Данішэвіч**



Другі злева — Уладзімер Якунін. Першы справа — Уладзімер Пуцін.



**Павал Севярынец** — у 1998—2004 лідэр незарэгістраўванага «Маладага фронту». Асуджаны за арганізацыю акцыяў пратэсту пасля рэфэрэндуму 2004 году. Цяпер у высылцы ў Малым Сітне, на поўначы Полаччыны.

## ПАВАЛ СЕВЯРЫНЕЦ

Здалёк сіценскі інтэрнат нагадвае вялікую вясковую хату: доўгі драўляны барак з двумя ўваходамі, па дзесяці вокнаў з кожнага боку. Збудаваны ў 1961-м, у год палёту Гагарына ён хрущоўскай грамшовай рэформы, сіпярша ён прызначаўся для прыезджых работнікаў леспрамгасу; пазней, за Машэравым, сюды пачалі засяляць «хімікаў». Першы за 45 гадоў рамонт зрабілі толькі летасць — надалі цывілінны выгляд некалькім «хімічным» пакоям акурат перад майм прыездам — а начальнства з аб'яднання, напалоханае чуткамі пра візит нейкага важнага зека зь Менску, завезла сюды раскошныя ложкі з уласнай мэблевай фабрыкі. У нашай частцы інтэрнату чатыры пакоі. У адным жывуць майстрыха з мужам, у іншых двух — «хімікі», і адзін пакой зарэзэрваваны за міліцыянтамі, якія падчас падзеяў у Менску наладжваюць тут «ганаровую варту». Увогуле, міліцыянты — участковы, супрацоўнікі полацкага райадзелу або ветрынскіе спэцкамандатуры — завітваюць у інтэрнат рэгулярна. Прычынаю таму, апрош менскіх, віцебскіх і замежных гасцей, — нефармальны

# Інтэрнат

статус інтэрнату як тутэйшага «маліны». Вясковыя алькалагікі, беглыя «хімікі» як асобы бяз пэўнага месца жыхарства штовечар цягнуцца сюды, бо тут можна каўтнунць «максімкі» пад блатны шансон, (радзей) закусіць і нават, калі пашэнціць, пераначаваць на адным ложку зь якой-небудзь сіценской прынцэсай.

Паколькі санузел у інтэрнаце не прадугледжаны, шматлікія «госыці» нападлітку, як іх ні выхоўваі, спраўляюць малую патрэбу проста з ганку або пад вокнамі (добра, што па вялікай хаты б адыхаць за плот).

Узгадваю інтэрнаты, дзе даводзілася жыць раней. Рабочы ў Барані, пад Воршай, дзе бацькі з траймі дзецьмі туціліся ў адным пакойчыкы. «Алімпіядныя» ў Наваполацку й Менску, дзе школальная эліта — выдатнікі! — дапаўшы да волі, жлукціла гарэлку й зацягвала пад гітару мацерных песенкі. Студэнцкі на праспэкце Машэрава (калі ў ім у 70-х гадох мінулага стагодзьдзя жылі бацькі, гэта была яшчэ Паркавая; цяпер, калі жывуць нашыя наступнікі, — Пераможцаў), дзе «аўганцы» увесе час біліся зь «корыстамі», а потым прыяжджалі

## ХРОНІКА

### Угодкі Слуцкага збройнага чыну

З сінегня актыўісты Партыі БНФ і моладзь БНФ зладзілі прымеркаваную да ўгодкі Слуцкага падстанцыя вандроўку на Случчыну. У часе паездкі яе ўдзельнікі восем разоў сустракаліся з прадстаўнікамі праваахоўных органаў. Падчас раздачы друкаваных матэрыялаў былі затрыманыя мясцовыя актыўісты **Павал Філіпеня** і **Віталь Амяльковіч**, якіх неўзабаве адпушцілі без складання пратаколаў, на менчука **Міколу Якушава** склалі пратакол аб распаўсюдзе не-зарэгістраванай друкаванай прадукцыі і адпушцілі. Перад выездам са Слуцку міліцыяны, у прысутнасці чалавека ў цывільнym, запісалі пашпартыя звесткі ўдзельнікаў вандроўкі. Цягам дня міліцыя суправаджала аўтобус, «пера-даючы» яго з раёну ў раён.

**У Барысаве** моладзевыя актыўісты таксама адзначылі гадавіну Слуцкага збройнага чыну. Да крыжа, усталіванага ў памяць ахвяраў стаўніскіх рэпресій, прыйшло некалькі дзясяткі актыўістаў кампаніі «За свабоду». Напярэдадні моладзевыя актыўісты распаўсюдзілі ў горадзе тысячы налепак «Джынс — за свабоду!»

### 29 лістапада

Адлічаныя **Аляксандар Страчук** і **Дзяніс Сарокін**, студэнты і агрэкалігічнага факультэту Горацкай акадэміі. А.Страчук балтуеца ў Горацкі гарсавет, а Дз.Сарокін — сябра ягонай ініцыятыўнай групы. Адміністрацыя акадэміі не азнаёміла студэнтаў з вымовамі, толькі пайнфармавала.

Былы дэпутат палаты прадстаўнікоў **Генадзь Дыллеўскі** асуджаны на 5 гадоў турмы за «падбухторванье да дачы хабару ў памеры 75 ты-

сяч даляраў». Г.Дыллеўскі да арышту працаўваў дырэктарам «Беларускага марскога параходства», а ў палаце прадстаўнікоў быў сібрам дэпутацкай групы «Рэспубліка», як і Сяргей Скрапец, што толькі нядыўна выйшаў з турмы.

**130 працаўнікоў** АТ «Добрушская папяровая фабрика «Герой працы» напісалі заявы аб выхадзе з афіцынага прафсаюзу. Прычына — незадаволенасць ніzkімі заробкам і цяжкімі ўмовамі працы. Працаўнікі кажуць, што прафсаюз нічога ня робіць дзеля паляпшэння сытуацыі.

Раніцай 29 лістапада на гомельскім заводзе пускавых рухавікоў участковым быў складзены пратакол на грамадзкага актыўіста і правабаронца **Анатоля Паплаўнога** за парушэнне арт. 172 КаAP (распаўсюд друкаваных выданняў, змест якіх скіраваны на нанясенне шкоды дзяржаўнаму і грамадзкому парадку). Артыкуул прадугледжвае штраф да 5 мін. заробкаў і канфіскацыю друкаваных матэрыялаў.

### 30 лістапада

Пастара царквы «Ласка Ісусава» з Крупак **Мікалая Барычэўскага** трэці раз на працягу году наведалі прадстаўнікі ўлады. Сп.Барычэўскага забралі з дому і адвезлі яго ў РУУС, дзе склалі пратакол за пражыванне ў Крупках без прапискі. Па словам пастара, яму пагражалі ліквідацыйныя суполкі, калі ён ня спыніць крытычных выказванняў на адрас дзеючай улады.

Увечары на аўтавакзале ў Магілёве была затрыманая актыўістка АГП **Крысціна Шацікаўна**. Яе пратрымалі ў міліцыі калі дзявоюх гадзін, і склалі пратакол аб канфіскацыі друкаванай прадукцыі і ўручылі пазоў звязвіца ў Ленінскую РУУС Магілёва для дачы паказанняў.

У Менску затрыманы моладзевы актыўіст **Сяргак Гумінскі**. Увагу міліцыянтаў прыцягнуў значак «Пагонія» на вопратцы актыўіста. Супрацоўнікі міліцыі адвезлі моладзевага актыўіста ў Ленінскіе РУУС сталіцы, дзе на яго быў складзены пратакол за «дробнае хулаганства» і «распаўсюд друкаваных матэрыялаў без выходных дадзеных».

### 1 сінегня

Ва ўроцышчы Курапаты ў чарговы раз апаганеная лава **Клінтан** — мэмарыяльны знак, падораны прэзыдэнтам ЗША «ад народу Злучаных Штатаў Амэрыкі народу Беларусі ў імя памяці». Вандалы скінулі лаўку на зямлю, раскідалі кветкі і сувечкі.

Гарадзенская міліцыя папярэдзіла **А.Мілінкевічу** аб тым, што ён ня мае права ладзіць экспкурсіі па горадзе для вялікіх груп людзей. Лідэр апазыцыі прыехаў у Горадню супстэрэцца з выбаршчыкамі і сабраці подпісы ў падтрымку дэмакратычных кандыдатаў. Адначасова ён зьбіраўся правесці экспкурсію, каб прыцягнуць увагу да таго, як адбываецца рэканструкцыя гістарычнай часткі Горадні.

### 2 сінегня

Падчас правядзеньня ў Лідзе палітычнай кампаніі «мясцовыя выбары» невядомыя размалівалі аўтамабіль **А.Мілінкевіча** ў чырвона-зялёныя колеры. Увесе час знаходжання А.Мілінкевіча ў Лідзе за ім сачыла міліцыя, людзі ў цывільнym, з якімі таксама працаўвалі камэрціялісты лідзкага ТБ.

### 3 сінегня

Кіраўнічка непрэзванага ўладамі Саюзу паліткі **Анжаліка Борыс** і яе кіроўца **Анджэй**

## хроніка

«географы» й укладвалі на падлогу ўсіх без разбору, улучна з камэндантам; дзе курсанты Акадэміі міліцыі ўчачы трэніраваліся выносіць дзыверы і, калі ў пакоі аказваліся хлопцы, яны мусілі за свае грошы бегчы па гарэлку ў бліжэйшы «начнік», а калі дзяўчата — піць ды гуляць да раницы з будучымі ахоўнікамі правапарадку.

Узгадваю і думаю, што па-іншаму, пэўна, у інтэрнаце і не бывае. Не свая ж хата, у рэшце рэшт.

Калі паўмільёна насельнікаў Беларусі дагэтуль жыве ў інтэрнатах. А калі дадаць яшчэ й тых, хто здымает пакоі або кватэры... Тых, хто займае дзяржаўныя «квадратныя мэтры»... Дзясяткі тысячаў беларусаў усё сваё жыццё ад народзінаў да съмерці пражываюць вось так, паміж агульнай кухняй і пропускам на вахце. Адсутнасць *уласнага дома* — прычына многіх дзвіосаў псыхалёгі. Тыповыя насельнікі інтэрнату і да жыцця ставяцца як да чарговага жытла, у якім пасля іх застанецца хіба што пыл за спружынным ложкам ды пара пустых бутэлек. Дый сама цяперашня Беларусь пасярод Эўропы штогод усё больш нагадвае сіценскі інтэрнат: вакол свойскія хаты, сяды ды гароды, а тут — камуналка, камэндант замест гаспадара, праблемы, скандалы, міліцыя і наведнікі — то які-небудзь мясцовы Іран, то тутэйшая

Вэнэсуэла.

Апошні барак сацлягеру, кажучы моваю застою.

Ва ўсёй Эўропе ўласны дом — прадмет асаблівага гонару; у сучаснай жа Беларусі — найперш прадмет падазрэнняў (пачынаючы ад катэджу за акружной дарогай і да Домашавага дому). «Жыльёвае пытанье» ў нас працягвае па-савецку разбураць, а не будаваць людзей.

Вось жыхарам беларускага інтэрнату Брусяль прапануе ўрарамонт. Гатовы зрабіць з бараку гатэль. Адно некалькі ўмоваў — прыбірацца ў хаце, не буйніць, перастаць хадзіць па патрэбе пад вонкы — словам, паводзіць сябе, у ёўрапейскім разуменіні, як *дом*. Да для завадатараў сіценскага інтэрнацкага «парадку» і для цяперашняга рэжыму значна цікавейшае пытанье — а ці будзе ў гэты гатэль, так сказаць, у належных аб'ёмах дастаўляцца з Рәсей *гаручас*...

І ўсё ж беларусы, якія ўжо даўно абжылі інтэрнат, ня хочуць заставацца жыць у інтэрнаце.

Беларусі патрэбен Дом.

А падмурак для ўтульнага Дому на дзесяці мільёнаў чалавек у цэнтры Эўропы — гэта нацыянальнае абуджэнне.

*в.Малое Сітна*

Дзясяткі  
тысячай  
беларусаў усё<sup>1</sup>  
сваё жыцьцё  
ад народзінаў  
да съмерці  
пражываюць  
паміж агульнай  
кухняй  
і пропускам  
на вахце.

## ХРОНІКА

**Лісоўскі** атрымалі пазовы на 6 сінняжня. Яны мусіць зьявіцца на допыт у КДБ да съледчага, які займаецца крыміналнай справай аб кантра-бандзе наркотыкаў.

6 сінняжня быў выкліканы ў міліцыю актывіст Саюзу паліякі *Ігар Банцар*. Ён нібіта пагра-жай Тадэвушу Кручкоўскуму — аднаму з кіраўнікоў афіцыйнага Саюзу паліякі Беларусі.

**Алеся Ясьюк** была затрыманая ў Менску падчас распаўсюджвання налепак «Джынс — за свабоду!». Жанчыну адвезылі ў апорны пункт міліцыі Ленінскага РУУС, дзе, паводле яе слоў, яе зьбіў маёр міліцыі Фалей І.В. Судмідэк-спэртыза зафіксавала ў жанчыны пабоі. Яна рыхтуе скаргу на неправамерныя дзеянні міліцыянта.

### 4 сінняжня

Палітвязнік **Павал Севярынец** атрымаў трохдзённы адпачынак, з 4 па 6 сінняжня ўключна. Ён мусіў прыехаць у Віцебск яшчэ 29 лістапада. Аднак напярэдадні ў адміністрацыі выпраўленчай установы Паўлу заяўлі, што пакідаць спэцкамандатуру яму забаронена да 10 сінняжня.

**Віктар Статкевіч**, бацька палітвязніка Мікалая Статкевіча, звярнуўся да начальніка Дэпартаменту выкананіння пакараньняў Коўчура В. з заявай. В.Статкевіч, сярод іншага просіць вярнуць сына ў Баранавічы, бо праз сталь ўзрост і кепскае здароўе мае патрэбу ў доглядзе. М.Статкевіч быў пераведзены з Баранавіч у Блонь Пухавіцкага раёну.

### 5 сінняжня

Старшыня Менгарсду М.Ардзяка не задаволіў наглядную скаргу па справе экс-кандыда-

та ў прэзыдэнты А.Казуліна. Казулін і яго аба-ронцы маюць намер абскардзіць рашэнне ў Вярхоўным судзе.

Адбылося папярэднє судовае пасяджэнне Гаспадарчага суду Менску па справе аб скасаванні дамовы арэнды з МГА «Згуртаванне беларусаў съвету «Бацкаўшчына». Суддзя Мельнікаў азнаёмілася з прэтэнзіямі баку. Наступнае пасяджэнне будзе 12 сінняжня.

Судовыя выканаўцы канфіскавалі кампьютарную тэхніку **РГА «Беларускі Хэль-сынскі камітэт»** (БХК). Зроблена гэта было

у выкананыне рашэння Вышэйшага Гаспадарчага суду па справе аб падткаабкладанні сродкаў, якія былі атрыманыя ў рамках праграмы ТАСІC.

Беларускі ўлады не згадзіліся на падаўжэньне візаў сямі ксяндзам і пяці сёстрам-законніцам, грамадзянам Польшчы, што працавалі ў Гарадзенскай каталіцкай дыяцэзіі. Да канца сінняжня яны павінны пакінуць Беларусь. Улады тлумачаць рашэнне патрэбай уладкаваць на вызваленія месцы маладых сьвятароў і сёстрай — беларускіх грамадзян.

**СП**





# Дэмарш Мандэльсона

Цяпер і Брусэль даў зразумець: мухі — асобна, катлеты — асобна. Піша **Аляксандар Класкоўскі**.

Эўразывяз усё ж наважыўся адбараць у Беларусі гандлёвую прэфэрэнцыю. 5 сінегня ягоныя экспэрты прагаласавалі «за». Да Калядаў рапшэнне могуць ухваліць сталія прадстаўнікі краінаў ЭЗ. Прычым давесыці справу да лягічнага канца іх заклікаў асабістам камісар Эўразывязу ў пытаннях гандлю Пітэр Мандэльсон. Між тым афіцыйны Менск, каментуючы 12 пунктаў ЭЗ, і так пасыпей ужо закінуць Брусаўлю двурушніцтва. Маўляў, на вуснах — мёд, а тым часам робіць сінявокай розныя паскудзтвы. Цяпер прапаганда атрымае новы аргумент.

Хаця, нагадвае эканаміст Яраслаў Раманчук, мэханізмы выключэння запушчаныя даўно. Пытанье аб уціску прафэльвізаў МАП паставіла яшчэ ў 2004 годзе. У беларускіх уладаў было багата часу, каб давесыці прагрэс у гэтым пытанні. «Аднае вандроўкі спадарыні Пяткевіч у Жэнэву мала, — кажа Раманчук. — Тым болей што адначасна менавіта праз уціск суполкі незалежнага прафэльвізу галадала Алена Захожая на «Белшыне».

«У Эўразывязу свая лёгіка, свой альгарытм прыманыя рапшэнняў, — кажа палітоляг Алеся Лагвінец. — У межах новай стратэгіі падкрэслена, што Эўропа чакае пазытыўных крокоў зь беларускага боку. І мяч цяпер на баку афіцыйнага Менску».

Больш того, на думку Лагвінца, у вачох Брусаўлю давер да беларускіх уладаў як да перамоўнікаў невысокі.

І сапраўды, уявеце: вось сёньня, прыкладам, спынілі б заходнікі працэс пазбаўлення прэфэрэнцыяў — а назаўтра атрымалі б анучай па твары. І пачуваліся б поўнымі дурнямі.

Са свайго боку, аналітык Андрэй Фёдараў зазначае: гэта лягічна, калі палітыка — у дадзеным выпадку палітыка ЭЗ — спалучае путу і пернік. Калі на тое пайшло, дык Брусэль крытыковалі менавіта за брак добрай пугі.

Іншая рэч, што скасаваныне прэфэрэнцыяў яшчэ не выглядае фатальна перадвырашаным, дадае Фёдараў.

Сапраўды, Эўразывяз ужо дэмантраваў нерашучасць і непасылядоўнасць у гэтым (і не толькі ў гэтым) пытанні. Дый вылучэнне знакамітых дванаццаці пунктаў шэраг камітэтараў расцягнуўся як падгульваныне рэжыму: толькі лепей будзе шантажаваць Москву!

Ва ўсякім разе, «дэмарш Мандэльсона»

— гэта ўжо трохі іншая мэлёдыша.

Брусэль паказвае гатовасць дзейнічаць паводле выслоўя Пуціна: мухі — асобна, катлеты — асобна.

Небяспека страты 300 мільёнаў эўра штогод можа падштурхнуць афіцыйныя Менск трохі болей уважліва паставіцца да 12 пунктаў Эўразывязу. Калі не да ўсіх, то хоць да некаторых.

Зрэшты, можа стацца і наадварот. Распачненца япчэ болей запятая прапагандысцкая рыторыка.

Непазыбжны ў любым выпадку эканамічныя цяжкасці сыпішыць на Мілера з Мандэльсонам ды на Лябедзьку з Ярошуком. То бок на «Газпром», Брусэль, апазыцыю і незалежныя прафсаюзы. Маўляў, пятая калёна акурат і наклікала санкцыі.

На думку Яраслава Раманчука, паводзіны афіцыйнага Менску пакуль што вызначаюцца нейкай надзеяй на цуду нафтагазавым пытанні. А паду ня будзе. Так што дыялёт з Эўропай патрэбен найперш беларускім уладам.



АНДРЭЙ ЛЯНКЕВІЧ

# Дзяржава для народу

Праект удасканаленъня дзяржаўных структураў. Фэльетон Лёліка Ушкіна.



Калі мы гаворым аб неабходнасці дзяржаўных структураў адпавяданец крыгтэрам магічнай формулы «Дзяржава для народу», трэба, каб яны былі кампэтэнтнымі. Што значыць быць кампэтэнтным? Гэта значыць адэватна рэагаваць на зынейшнія выклікі, апэратыўна ствараць у нетрах вэртыкалі аддзелы, камітэты, групы з экспертаў у сваёй галіне, якія маглі бы шукаць эфектыўныя адказы на згаданыя выклікі.

Мяркую, што ў кантэксьце апошніх падзеяў наступныя органы павінны стварыць наступныя ўнутраведамасныя структуры.

## 1. Адміністрацыя прэзыдэнта:

— экспэртна-рэдакцыйны аддзел, які

вызначае, ці не адыходзіць той ці іншы фотамалонак у прэсе ад кананічнага образу презыдэнта, і стварае адпаведны індэкс журналістаў, якім забаронены доступ на мерапрыемствы зь яго ўзделам; — кінапісную службу, байцы-жывёлы якой змагаюцца са спробамі забароненых журналістаў патрапіць на мерапрыемствы з узделам найвышэйшай службовай асобы.

## 2. МУС:

— спэцыяльную мэдычную кансультацию па праверцы супрацоўнікаў на дальтанізм. Ствараецца ў мэтах падвышэння эфектыўнасці выкрыцця грамадзянаў, якія маюць на адзеньні антыдзяржаўную

сымболіку ў выглядзе камбінацыі белага, чырвонага і белага колераў; — каманду сьведкаў якая б могла апэратыўна выяжджаць па выкліку на месца затрымання і кампэтэнтна пераконваць суд у наяўнасці ў дзеяньнях апазыцыянераў элемэнтаў дробнага хуліганства і нецензурнай лаянкі;

— дарожную службу аўтаінспэктараў, якая б сачыла за маршруты руху машыны Мілікевіча і рэгулярна яго штрафавала за неправільную працу шклоачышчальнікаў і несанкцыянаваную перафарбоўку.

## 3. КДК:

— піяр-аддзел, адказны за падтрыманье ў грамадзтве іміджу Зянона Ломаця як бязылігаснага барацьбіта з карупцыяй.

## 4. Камітэт па падатках і зборах:

— падкамітэт барацьбы з кантрафактнай распушчальняй кавай.

## 5. БРСМ:

— дэпартамэнт па пропагандзе сярод актыўістаў БРСМ моды на напэнне сандалетаў і ботаў айчыннай вытворчасці.

## 6. БТ:

— трупу артыстаў, якія могуць сыграць прадстаўніцтвам сэксуальных меншасцяў падчас рэпартажу з наступнага Кангрэсу дэмакратычных сілаў.

## 7. Міністэрству прамысловасці:

— канструктарскае бюро па распрацоўцы новага тыпу паперы, зъ якой можна было б незадуважна сыпраць напісаную раней інфармацыю. Пазней Цэнтравыбаркам зможа лёгка выправіць занадта вялікі практэнт падтрымкі дзейнай улады, атрыманы на выбарах, на крыху меншы.

Нарэшце, усім міністэрствам і ведамствам — лягучыя групы пропагандыстаў для чытаньня перад працоўнымі калектывамі лекцыяў аб сутнасці Грыгарыянскай рэформы календара. Каб зранку 14 студзеня беларускі народ не «адыходзіў» з галаўным болем ад святкавання старога Новага году, а быў гатоў выканаць грамадзянскі абавязак на выбарах у мясцовыя Саветы.



## Карнавал у дні посту

**6 сьнежня а 18-й у Палацы мастацтваў пачаўся Калядны міжнародны праект «Карнавал». Гасцей віталі гусары й індзейцы, дамы ў боа й растафары, Ленін і яшчэ тузін розных пэрсанажаў Да самага Новага году тут будзе дзеяць вялікая выставка жывапісу, графікі й скульптуры сучасных беларускіх і замежных творчарў. Прэкт мае на мэце збор дабрачынных ахвяраваньняў для дзяцей-сіротаў. Адметна, што сабраныя сродкі будзецца пароўну падзеленыя між каталіцкай і праваслаўнай суполкамі Менску. Тому невыпадкова сярод вясёлага тлуму вэрнісажу знайшліся й паважныя постаці хрысціянскіх сьвятароў, якія выступілі перад публікай з прывітальнымі словамі. Запрашаюцца ўсе ахвочыя да карнавальных гульняў і тыя, хто цікавіцца сёньняшнім мастацтвам. А таксама ахвотныя ахвяраваць сродкі на калядныя падарункі сіротам.**

# Праваслаўная маральнасьць у школах Гарадзеншчыны

У 17 з 28 школаў Наваградчыны і амаль паўсяль на Слонімшчыне дзесям прапануюць факультатыв пад назовам «Асновы праваслаўной маральнасьці». Гэты курс рэкамэндаваны Нацыянальным інстытутам аддукацыі.

Папаўненне ў школьнай праграме адбылося ў рамках ажыццяўлення «Дамовы аб супрацоўніцтве паміж Рэспублікай Беларусь і Беларускай Праваслаўнай Царквой» у Гарадзенскай вобласці. Адпаведны дакумент быў распрацаваны летас. Яго падпісалі старшыня Гарадзенскага аблвыканкаму Ўладзімер Саўчанка і япіскапы Гарадзенскі і Ваўкавыскі Арцемі і Наваградзкі і Лідзкі Гурый. Па нядоўгім часе такі ж факультатыв пачнёцца вывучаць у школах Менскай. Старшыня Менскага аблвыканкаму падпісаў з Філарэтам адпаведную давому аб супрацоўніцтве.

Паводле звестак Наваградзкага раёнага аддзелу аддукацыі, акрамя заняткаў, школьнікам пропануюцца экспкурсіі ў Тураў, Палацак, Жыровічы ды іншыя беларускія гарады, багатыя праваслаўнай спадчынай. Сам факультатыв абавязковы для наведвання. Як і прадмет «Вялікая Айчынная вайна». Школьная адміністрацыя вызначае, ці будзе вучыцель выкладаць толькі «ВАВ», ці праваслаўны факультатыв таксама.

Вучыцелька гісторыі касцяневіцкай школы ў Слонімскім раёне Кацярына Межавец выкладацьме абодва прадметы. «На маіх занятках вучні не сумуюць, бо разам мы разъбіраем вельмі жыццёвую сытуацыю», — кажа Кацярына. Яна перапрацавала атрыманую ў мэтаадычным кабінэце праграму, перафразала яе на беларускую мову. «Першапачатковая праграма была распрацавана ў Жыровічах і больш пасавала да духоўнай сэмінарыі», — тлумачыць вучыцелька. Новы факультатыв чымосьці нагадвае курс «Чалавек і гра-

мадства», прысьвечаны маралі. Ён закранае тэмы дачыненняў чалавека і прыроды, людзей між сабой. Дзесям расказваюць пра жыццё як вялікую каштоўнасьць, дар Божы, пра асабістую адказнасьць за яго. «Я тлумачу дзесям небясьпеку шкодных звычак і амаральных паводзінаў», — кажа спн. Межавец. Факультатыв вывучаюць у старэйшых клясах, і такая інфармацыя тут вельмі дарэчы, мяркую касцяневіцкай вучыцелька. Яна лічыць таксама, што ў новым прадмете няма пропаганды праваслаўя, нигледзячы на назову. «Мяркуйце па назовах тэмай — «Хрысціянская мараль — аснова чалавечых узаемадносінаў», «Хрысціянскае разуменне сям'і і шлюбу», «Адрозненны хрысціянскіх і паганскіх сувятаў» і г.д.», — кажа Кацярына. Яна ўпэўненая, што ўсё залежыць ад пазыціі вучыцеля. Ей як верніцы гэты прадмет вельмі важны і актуальны. Паводле словаў вучыцелькі, дзеци поўныя забабонаў, нібыта ёй не XXI стагодзьдзе на двары.

Галоўны рэдактар газеты «Гарадзенская епархіяльная навіны» Аляксандар Шурскі распавёў пра пляны Гарадзенскай япархіі. Адмысловая царкоўная камісія мас распрацаваць навучальную праграму для школаў і пропанаваць яе гарадзкому аддзелу аддукацыі. «Гарадзенская япархія мусіць улічыць пэўныя складанасці, што ўзынілі ў Наваградку ды Слоніме з навучальнай праграмай», — кажа А.Шурскі. Ён кажа, што будучая праграма будзе больш дапасаваная да сьвецкай навучальнай установы. І дадае, што ў Гарадзенскай япархіі справа з праваслаўнай аддукацыяй у школах знаходзіцца пакуль у стане распрацоўкі. Пінэрства Наваградчыны і Слонімшчыны ў гэтай справе ён звязвае з актыўнасцю мясцовага царкоўнага кіраўніцтва. Адказваючы на пытанніе пра мову навучання, спн. Шурскі зазначыў, што ўсё будзе залежаць ад пазыцыі ды ініцыятывы тых, хто будзе выкладаць факультатыв дзесям. Царква ж, найхутчэй, распрацуе праграму па-расейску.

Сямён Печанко

**Гэты артыкул выклікаў шмат водгукаў на сایце nn.by**

**сток напісаў(ла) Лістапад 24, 2006 а 19:17**

А чаму б не выкладаць прадмет: асновы будыйскай маральнасьці? Такім тэмамі хутка і ў вузах святасты пачнуць навязваць свой сьветапогляд.

**Yahor напісаў(ла) Лістапад 24, 2006 а 23:54 2 сток**

Асновы хрысціянской маралі нічога шкоднага нашаму грамадзству не пропануюць. Экскурсіі па такіх месцах, як Жыровічы, Палацак, узбагацяць кругагляд дзяцей. Адзінае, што шкалярам, якія належаць да іншых канфесіяў, трэба дазволіць наведваньне гэтага курсу.

**morkva напісаў(ла) Лістапад 25, 2006 а 9:16**

Yahor: Асновы хрысціянской маралі нічога шкоднага нашаму грамадзству не пропануюць.

Але прадмет завецца менавіта «Асновы праваслаўной маралі»... Як доўга яшчэ праваслаўныя ў Беларусі будуть закладнікамі палітычнага надвор'я? Ці дапаможа ўрэшце гэны курс дзесям не адносіць хрысціянства і праваслаўе да... розных канфесіяў?

**Kahemaks напісаў(ла) Лістапад 25, 2006 а 11:34**

Ну, і хто тут займаецца празлітызмам у Гарадзенскай вобласці?

**маці напісаў(ла) Лістапад 25, 2006 а 19:03**

Немагчыма ўяўіць у сьвецкай аддукацыйнай установе талерантнай краіны абавязковыя і нават неабязковыя факультатывы па маралі якой-небудзь канфесіі. Гэта сярэднявечча. Калі ў краіне ёсьць свабода веравызнання, рэлігійную аддукацыю дзеци цудоўна могуць атрымаць у нядзельнай школе адпаведнай рэлігійнай установы, куды іх адвядуць бацькі.

**Яўген напісаў(ла) Лістапад 26, 2006 а 7:57**

Як былы настаўнік дакладна магу сказаць — нічога, акрамя нуды і абыякавасці да праваслаўя, ня выхаваеца. Будзе пазяханье і фармалізм.

**Mann Kurt напісаў(ла) Лістапад 26, 2006 а 12:57**

Хай пакуль што праваслаўная, рана ці позна гэты прэцэдэнт згуляе і на карысць іншых канфесій. А праваслаўныя ў чарговы раз засьведчаць сваю апору на гвалт і няўменне весьці спрэчку ў рэчышчы эўрапейскай традыцыі. «Той, хто жыве ў нябесах, пасъмляецца зь іх».

# Менская моладь растрывожыла слуцкую міліцыю

«Моладь БНФ» зладзіла вандроўку ў Слуцак. Яна была прымеркаваная да чарговых угодкаў Слуцкага збройнага чыну. Падчас паездкі яе ўдзельнікі восем разоў сустракаліся з міліцыянтамі.

Такога не маглі прыгадаць нават сталыя ўдзельнікі штогадовых слуцкіх сівяткаў вандроўнія Дня герояў. Вэтранка Фронту Ядзевіга Пятроўская памятае першыя выезды ў Слуцак — з ганаровым міліцэйскім суправаджэннем, паўнюткім аўтобусамі гасцей і кіраўніком дзяржавы на чале. «А каб не давалі зъехаць са Слуцку, то гэта ўпершыню!» — дзівіца спн. Пятроўская.

Пачалося ўсё з затрымання аднаго з актыўістаў «Моладзі БНФ» Міколы Якушава. Праграма перабывання ў Слуцку была шчыльная — наведаныне краязнаўчага музею, невялічкі канцэрт ў гародзкім парку з удзелам колішніх пераможцы «Бардаўскай восені» Таціны Беланогай ды раздача друкаванай прадукцыі. Падчас апошній Мікола і папаўся. І хоць ён толькі здымай ў акцыю на відэа, менавіта на яго склалі пратакол, зьвінавацішы ў распаўсюдзе незарэгістраванай друкаванай прадукцыі. Затрыманых случакоў Паўла Філіпенку і Віталя Амількоўчыча адпусцілі неўзабаве без складання пратаколаў.

Арганізатор экспедыціі Франак Вячорка хацеў зрабіць небанальную акцыю — бяз лішняй гаварыльні і звычайных лёзунгau. А першачарговымі задачамі вандроўкі ён лічыць выхаваўчую і інфармацыйную. Паездка была арганізаваная адмыслова для

моладзейшых сяброў арганізацыі: «Трэба ўздымаць культурны і палітычны ўзровень і сярод нашых сяброў таксама. А Дзень герояў — добрая для таго нагода». Другой нагодай было інфармаваныне насельніцтва. На вуліцах Слуцку і на гародзкім рынку маладзёны раздадлі паўтары тысячы прысьвечаных Слуцкаму паўстанню буклетаў і амаль столькі ж недзяржаўных газетаў ды праваабарончых блюзэніяў. Асабліва ахвотна разъбіралі газеты на рынку. Гэты ажыяцаж, мабыць, і ўзнэрваваў мясцовую міліцыю.

Першымі да аўтобуса прыехалі дашнікі, якія задалі ар-

ганізатару некалькі дзіўных пытанняў: што рабілі ў музэі, навошта гітары і чаму гаворым па-беларуску. Потым у прысутнасці супрацоўніка ў цывільнym міліцыянты перапісалі дадзеныя ўдзельнікаў вандроўкі нібыта з тым, каб высьветліць, ці няма сярод іх нелегалаў.

На гэтым прыгоды ня скончыліся. Каб трапіць у Семежава, дзе паставлены крыж у памяць аб слуцкіх паўстанцах, давялося гадзіну прастаяць на мяжы з Капыльскім раёнам у чаканыні начальніка капыльскай міліцыі. Той дазволіў ускладанне кветак, запальваныне

зынічак і гімн «Магутны Божа». «Толькі не заклікайце ні да чога ды не разгортвайце забароненага», — настойліва параіў таварыш маёр.

У Семежаве ўдзельнікі акцыі нечакана ацанілі міліцэйскі клопат — паўсотні запаленых зынічак вакол памятнага крыжа, які мясцовыя жыхары клапатліва даглядаюць, выглядалі сярод цемры фантастычна ўрачыста. Мінакі, якіх на вуліцы Семежава было нават шмат, як на такі час, сыцшаны на перамаўляліся.

Бард Аляксандар Галіч, які па дарозе зь Менску апавядыў пра сладкую гісторыю Случчыны, кажа пра фэномэн гэтага краю: «Людзі тут не развучыліся шанаваць сівятое, нават улады з гэтым мусіць лічыцца».

Вярталіся ў Менск увачары ў суправаджэнні міліцыі. На мяжы з чарговым раёнам пад патрыятычныя сіневавы чакалі міліцэйскае начальніцтва. Падчас чарговага прыпынку, яшчэ ў Слуцкім раёне, моладь прыняла прысягу на вернасць Беларусі. Проста пасярод дарогі, асьветленай міргаўкамі дашнага легкавіка, пад белчырвона-белым сцягам.

**Сямён Печанко**



ГАРКАЎСКИ

# Суцэльныя непрыемнасьці,

Водгукі на публікацыі на інтэрнэт-старонцы «Нашай Нівы» даволі хутка надакучвае чытаць. Піша Віталь Тарас.

## Дурні ў бібліятэцы

Мой бацька прызываюць друкаваць свае тэксты на пішучай машынцы. Шмат дзесяцігоддзяў німецкая, яшчэ гэдэраўская «Эрыка» служыла яму верай і праўдай. Калі яна ламалася, бацька аддаваў яе майстру, і той рамантаваў яе за невялікую плату. Нідаўна яна зламалася чарговы раз, і цяпер гэта абярнулася сапраўднай драмай. Раптам выявілася, што не засталося ўжо майстроў, якія рамантуюць машынкі. А калі б нехта й узяўся б — усё адно німа запчастак. Нават стужкі для машынак даўно ўжо не выпускаюць. Некаму сітуацыя можа падацца съмешнай. Вось дзівак — друкаваў бы на кампютары, якія проблемы?

Для некаторых людзей гадоў майго бацькі трагедыі сапраўды німа. Яны асвоілі і кампютар, і электронную пошту, і з Інтэрнэтам даўно на «ты». Але для майго бацькі, у якога зь дзяцінства былі праблемы з любой тэхнікай (рыса, якую, на жаль, атрымаў у спадчыну і я), гэтая задача аказалася не пад сілу. Кампютар яго ня слухаецца, пачынае «глючыць» і капрызіць, як толькі бацька да яго падыходзіць (здаецца, фізыкі колісь назвалі гэта «сіндромам Паўлі». Кажуць, як толькі выдатны німецкі тэарэтык Паўлі ўваходзіў у эксперыментальную лябараторыю, дык адразу ўсе прыборы там ламаліся).

Тым ня менш, навінамі, якія зьяўляюцца ў Інтэрнэце, на грамадзка-палітычных сайтах, бацька жыве цікавіцца, просіць для яго раздрукаваць публікацыі. І ўсё ж да Інтэрнэту як зьявы ён ставіцца зь вялікім падазрэннем (як, дарэчы, і выдатны пісьменнік-фантаст Станіслаў Лем, які папярэджваў, што Інтэрнэт прынясе чалавецтву непрыемнасьці, у параўнанні з

якімі ядзерная катастрофа падасца дзіцячай гульней).

Асаблівы недавер і іронію выклікаюць у майго бацькі звыклыя параўнаныні Інтэрнэту са своеасаблівай гіганцкай бібліятэкай, дзе захоўваюцца амаль усе сучасныя веды (прычым сусветная літаратура займае досьць невялікую частку гэтых ведаў). На ягоную думку, невук альбо дурань, якога пусыцілі раптам у бібліятэку Кангрэсу, не перастане быць ад гэтага невукам альбо дурнем. А чалавек, у якога ёсьць думкі, можа данесці іх да съвету неабавязкова праз пасярэдніцтва глябальнага Сеціва. Галоўная ўмова — каб яны былі.

І тут, рзыкуючы падацца безнадзейным рэтраградам, я мушу пагадзіцца з майм бацькам. Найвялікшая вынаходка апошніяй траціны мінулага стагоддзя — Інтэрнэт — дагэтуль не прынесла людзям ані сапраўдных ведаў, ані шчасціця. Як не прынесці яго перад тым, карыстаючыся словамі Ільфа і П'яцова, прымус і аўтаручка.

## «Пакаленне геймэраў»

Хай сучасныя маладзёны, якіх ужо назвалі «пакаленнем геймэраў», раней асвойваюць кампютар, чым ровар (калі ўвогуле яго асвойваюць), і маюць хуткую рэакцыю, натрэніраваную ўдумлівай гульней у «Дум». Гэта не азначае, што яны ўсе навучыліся думаць ці хадзіць пісаць. Асабліва пісаць. Я ня маю на ўвазе «падонкаўскую мову», прыдуманую групай юных геніяў расейскага ЖЖ («Превед, Медвед!», «Аффтар жжот!» і «Аффтар, выпей яду» зрабіліся неад'емнай часткай жывой мовы ў Сеціве). У параўнанні з мовай пераважнай большасці чатаў і форумай на ўсіх без выключэння сайтах мова «падонкаў» выглядае ўзорам прыгожага пісьменства.

Перапіска на форумах мне асабіста больш за ўсё нагадвае «графіці» ў грамадzkих прыбіральнях, дзе фантазія і съмеласць ананімных аўтараў насыченых надпісай абмежаваная неразъвітым густам і

мізэрным наборам моўных сродкаў.

Справа ў тым — і аб гэтым папярэджваў Лем, — што ўся summa technologiae Зямлі ёсьць ня чым іншым, як усяго толькі мыліцамі для чалавецтва, свайго роду ягонымі пратэзамі. Калі патрэбныя больш сучасныя аналёгіі — калі ласка, можна ўспомніць мэханічныя маніпулятары, з дапамогай якіх працуець, напрыклад, з радыёактыўнымі дэталіямі ў адмысловых боксах. Калі чалавек ня ўмее граць на фартэпіяна, дык гэтыя маніпулятары яму нічым не дапамогуць. А калі ідышу даць у руکі мікрофон... Самі ведаце, што з гэтага выйшла.

Так, Інтэрнэт ня можа замяніць сабой камунікаваныне паміж людзімі, якія ня ўмелоць і ня любяць камунікаваць з да сябе падобнымі. Інтэрнэт дае магчымасць імітацыі чалавечай камунікацыі, чагосыці накшталт «ананімнага сэксу» замест кахрання. Не выпадкова пераважную частку Сеціва складаюць парнасайты і блогі.

Зразумела, ўсё сказаное пакуль у найменшай ступені тычыцца беларускага Інтэрнэту — дакладней, беларускамоўнае яго часткі. Для таго каб у наш час карыстацца беларускай мовай у Сеціве, трэба як мінімум ведаць яе хадзіць б у аўтаматичных пачатковых клясаў, а па-другое — імкніцца да чагосыці, што не ўваходзіць у сучасны стандартны набор матэрыяльных выгодаў.

Дарэчы, менавіта «пакаленне геймэраў» у Беларусі ўспрыняло сёлета ў сакавіку маральны імпэратрый усур'ёз і выйшла пасьля выбараў на Плошчу, рашуча адараўшыся ад крэслай ля кампютараў.

## Немаўля ў пустыні

Зразумела, і валоданыне беларускай мовай таксама яшчэ ня робіць чалавека адукаваным, інтэлектуальным ці хадзіць ветлівым і прыстойным. Водгукі на публікацыі на інтэрнэт-старонцы «Нашай Нівы», як правіла, даволі хутка надакучвае чытаць. І не таму,

# альбо Антыапалёгія Інтэрнэту

што ўдзельнікі дыскусіі амаль адразу забываюцца на прадмет гутаркі і з лёгкасцю пераскокаюць з адна тэмы на іншую. А таму, што, як правіла, іх увогуле не цікавяць нічые думкі, акрамя ўласных (хача многія аўтары, дзеля адсутнасці ўяўлення аб лёгіцы, за думку прымараюць меркаванье ці проста сцьверджанье). Далёка не ва ўсіх спрэчках нараджаюцца ісціны. Ананімны водгук у Інтэрнэце, як і надпіс у прыбіральні, мае на мэце зусім не высьвятленне, хто мае рацыю, а хто не. Іхная супольная мэта — самасцьвярджэнне любой цаной. За кошт блізага, зразумела. Вось нехта Litvin (наколькі можна меркаваць, ён жа — Язэп Сыч) піша, што ён ніколі ня будзе называць сябе прыніжальным словам «беларус», як ня будзе называць роднае Літвы «Беларусью». Бо гэта, на ягоную думку, рабскас слова і ўсе, хто ім карыстаецца, — рабы альбо калібаранты. Гісторыя Літвы, натуральная, канчаецца XVII стагодзьдзем, пасля чаго пачынаецца гісторыя акупацыі Бацькаўшчыны. (Я наўмысна ўтрырую і аб'ядноўваю розныя выказванні розных аўтараў у адну тэзу, паколькі не зьбіраюся зь імі спрачацца — гэтыя выказванні, спатрэбліліся мне толькі дзеля

ілюстрацыі.) Такім чынам, у гісторыі не застаецца месца ні для БНР, ні для беларусізацыі, ні для Інбелкульту, ні для беларускіх акаадэмікаў ці пісьменнікаў (асабліва тых, хто загінуў у гады сусветнай вайны ад нямецкіх куль, — бо акупацыя ж, паводле азначэння, можа быць толькі расейская). Нікога й нічога не было — ні ў XIX стагодзьдзі, ні ў дваццатым. Чаго зьдзіўляща, што і 100-годзьдзе «Нашай Ніве» прайшло амаль нікім не заўажаным.

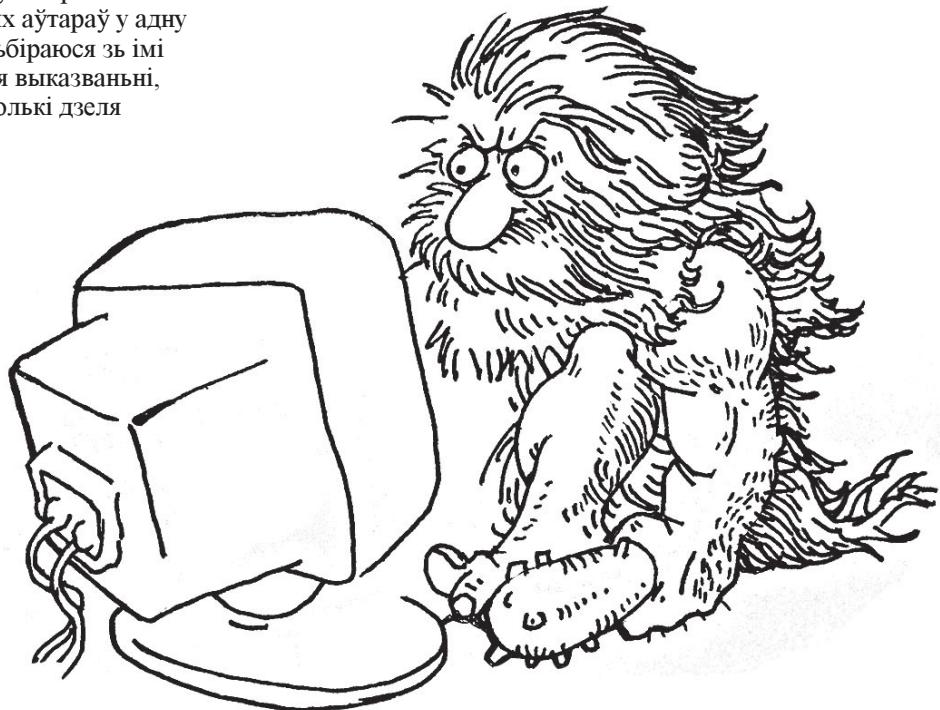
Не было нічога добраага, вядома, і ў Рэспубліцы Беларусі на пачатку 1990-х гадоў, паколькі не было інтэлігенцыі, а кірауніцтва Саюзу пісьменнікаў Беларусі было «самым згодніцкім» (гэта ўжо з выказванніяў Андрэя Даўніка). Не гісторыя, а суцэльная культурніцкая пустыня. *Nihil*.

I толькі аднаму пакаленьню — сучаснаму, іншымі словамі — «сабе, любімым», робяць выключэнне аўтары падобных інвектываў. Нехта даўно заўважыў парадокс: няма нічога больш аднастайнага і кансэрватыўнага ў літаратуры і мастацтве за авангард. Кожнага разу

новае пакаленьне «мадэрністай» скідае з «парахода сучаснасці» Байрана, Пушкіна, Багушэвіча, Коласа з Купалам, Быкава. (Дарэчы, Быкав, як бы на гэтым ні настойваў адзін з віртуальных наведнікаў «Нашай Нівы», ніколі не называў беларусаў «тупаватымі». Тыповы беларускі персанаж Рыбак — здраднік, але ён зусім не тупы, у тым і трагедыя.)

Пачынаць кожнага разу зъ сябе, то бок з нуля, са сваёй уласнай творчасцю, быццам нікога і нічога вартага ўвагі не было да цябе на зямлі, — гэта рыса, тлумачальная і дараўальная ў падлетка. Дзіцячы нэгатывізм. У пераходным узроўні, як вядома, найбольш ізніца фізычная сіла, а не інтэлект. Асаблівасць нашага часу палягае ў тым, што пад сілай разумеюцца ўжо ня толькі мускулы, але і ўменьне карыстцацца «маніпулятарамі» — напрыклад, тым самым Інтэрнэтам. Любая нацыя праходзіц праз хваробу росту.

Вось толькі хвароба зацягнулася. Біцэпсы і нават другасныя полавыя прыкметы ўжо зъявіліся, а твар — як у немаўліці, якому не даюць цукеркі.



# Фафудзьдзя захапіла українські Інтэрнэт

Палова України сёньня задаєцца пытаньнем: што такое фафудзьдзя? Гэта зьява літаральна за некалькі месяцаў захапіла украінскае грамадзтва.

«Добры дзень, я з Херсонскай вобласці, расеец па нацыянальнасці. Маёй дачэц ў школе забаранілі насіць такі атрыбут расейскай культуры, як фафудзьдзю. Аргументаваўшы гэта тым, што дзяржаўная мова — украінская. Хачу запытаць, Пётар Мікалаевіч: ДОКОЛЕ?» На такое пытанье быў вымушаны адказаўшы ў інтэрніце лідэр украінскіх камуністаў Пятро Сіманенка. З таго моманту украінскі інтэрнэт захапляеца гульней у «фафудзьдзю», па папулярнасці парынальной хіба зь нядайнім захапленнем «падонкаўскай мовай» і «мядзьведам» у расейскамоўным Сеціве.

Суполка «Фафудзьдзя», што ўзынікла сярод карытальнікаў «Жывога журналу», у сваіх тэкстах і дыялектах мадэллюе нібыта ідэальны імперскі й чарнасоцны «ісъцинарускі» ды «ісъциннаправаслаўны» сьвет, дзе украінская мова — усяго толькі дыялект расейской (дый ангельская толькі «так сказаць, язык»), а згадка пра незалежнасць ад Расеі абавязкова суправаджаеца выразам «цур мяне». Ключавыя паняткі «фафудзізму» — сама «фафудзьдзя», «доколе?!» (заклік-пратэст супраць прыцягнення на боку «ношчанка-масонскае» ўлады), «бярдыш» (ісъцинаруская зброя) і г.д.

«Фафудзьдзя» гуляе на шавіністычных ды каляніяльных стэрэатыпах.. Так, «фафудзісты» ўесь час прабачаюцца за выкарыстаньне «жыдаандэройской

клявіятуры» (для гэтага існуе скарачэнне І.З.І.Ж.Б.К. — «ізвініте за іспользованіе жицьбандэровской клавіятуры») альбо за тое, што вымушаныя пісаць эсэмэскі «натаўскімі літарамі». Расейскамоўныя ж тэксты там пішуцца з адмыслова выдзеленымі «яцямі» і «ерамі»: «Если доведется вамъ, братия и сестры мои, посещать чужбину богомерзкую (ИЗТ), то знайте, что есть тамъ только одна каноническая и бо-

гоугодная сеть отелей гостиницъ — это Ритъцъ-Карлътонъ. Дабы натовцы не раскусили истинно русских людей (ИЗТ), сеяць единственно верное православие (ИЗТ) среди супостатов неразумныхъ (ИЗТ) на чужбине, послание о канонической сети отелей гостиницъ пришло к намъ в песне на непонятномъ английском, так сказать, языке (ИЗМТ)». («ИЗТ». — «прабачце за таўталеўню»).

Есьць ва Украіне і аматы-

ры традыцыйнага «вока за вока». Удзельнікі украінскай «livejournal»-суполкі «Расея, якая шакуе» заяўляюць, што ў адказ на анты-украінскі піяр у расейскіх СМІ яны адбіваюцца сваім ударам. У суполцы адразу папярэджаюць, што не распальваюць міжнацыянальныя варажнечы, бо «яна ўжо даўно распаленая», і жорстка выкryваюць расейскія недахопы. Сваімі падыходамі гэта старонка нагадвае «Беларускую жабу». Толькі што www.belzhaba.com засяроджаная на ўнутрыпалаітычных праблемах краіны.

Во так уласбляеца Ку-палаў заклік «людзьмі звапца» на сучасны постсовецкай прасторы. Украінскае інтэрнэт-пакаленне, якое вырасла за незалежнасцю ва ўмовах павагі да нацыянальных каштоўнасцяў, не разумее, чаму мусіць мірыца з шавінізмам і сцьвярджэннем расейскай вышэйшасці. Яму не падабаюцца песні Газманава. Толькі «фафудзісты», замест таго каб палемізаць на інтэрнэт-форумах, пачалі тыва песні высыміваць. Дзеці, як заўжды, разумнейшыя за бацькоў.

**Зыміцер Панкавец**

## Фафудзьдзя —

бізантыйская каштоўная тканіна, зь якой рабілася вондратка базылеўсай, а таксама вондратка з такою тканінай. Пазней маду на фафудзьдзю перанялі усходнеславянскія князі. Паводле летапісаў, кесар Леў у 912 зрабіў Алегавым паслам дары «золатам, і павалокамі, і фафудзьямі». У XII ст. фафудзьдзя саступіла месца новай маддзе — аксаміту.

## У Інтэрнэце:

[http://  
community.livejournal.com/  
fofudja/profile](http://community.livejournal.com/fofudja/profile)

[http://  
community.livejournal.com/  
shocking\\_rasha/profile](http://community.livejournal.com/shocking_rasha/profile)



# Бураўкін сабраў аншляг

Сямідзесятгодзьдзе Генадзь Бураўкін адсвятаваў яшчэ 28 жніўня. Юблейная ж імпрэза адбылася толькі 30 лістапада. І да апошніх гадзінаў не было вядома, ці ўвогуле яна адбудзеца.

Раніцай зьявілася інфармацыя: адміністрацыя Палацу мастацтваў адмовіла арганізаторам вечарыны у памяшканні. Тлумачылася гэта традыцыйнымі тэхнічнымі праблемамі: нібыта ў залі мелі адключыць сьвятыло. Сынекам разглядаліся іншыя варыянты. Свайго былога старшыню было гатовае прыняць Таварыства беларускай мовы, але ўрэшце адказныя чыноўнікі далі дазвол, і вечарына прайшла там, дзе было заплянавана.

Няпэўнасьць ня зьменышыла колькасць гледачоў. Усім прысутным не хапіла крэслаў. А на вечарыну прыйшлі ў асноўным людзі старэйшага веку: тыя, хто з імем Бураўкіна звязвае росквіт часопісу «Маладосьць» у 70-я, беларусізацію тэлебачанні ў 80-я. У глыбіні залі быў заўважаны і кандыдат у прэзыдэнты-2001 Уладзімер Ганчарык.

Першай юбіляра павіншавала —

уроўкам з «Хатынскай аповесы» — народная артыстка Беларусі Марыя Захаравіч. Пасля кіраванне імпрэзай узяла народная артыстка і культавая тэлевядучая Зінаіда Бандэрэнка.

Даўні сябар Бураўкіна народны паэт Рыгор Барадулін чытаў верш з прысьвячэннем гаспадару імпрэзы, а пры канцы выступу гукнуў: «Жыве Беларусь!» Пасля гаварыў старшыня Саюзу беларускіх пісьменнікаў Алесь Пашкевіч, паэт Анатоль Вярцінскі. Сяргей Далідовіч падарыў юбіляру слоічак адборных лагіскіх баравічкоў. Радзім Гарэцкі, адгукнуўшыся на нашаніўскую дыскусію, сказаў: сёньня няма больш годнай кандыдатуры на званыне народнага пісьменніка Беларусі, чым Генадзь Бураўкін.

Павіталі Бураўкіна пробашч касыёлу святых Сымона і Алены Ўладзіслаў Завальнюк, рэжысэр Валеры Мазынскі. Цёплія слова казалі колішнія калегі спадара Генадзя па працы на тэлебачанні.

Эфектным быў выхад на сцэну прадстаўнікоў Саюзу мастакоў на чале са старшынём Уладзімерам Басалыгам.

Патрыярхі мастацтва цэху Леанід Шчамялёў, Васіль Шаранговіч, Гаўрыла Вашчанка падарылі Бураўкіну свае карціны і кветкі.

З музычнай часткі «жыўцом» змаглі выступіць толькі артысты опэры. «Пісьняр» Леанід Барткевіч мусіў тэрмінова ехаць на канцэрт у Москву, але перадаў свае шчырыя віншаванні юбіляру ў запісе. Ядзвіга Паплаўская і Аляксандар Ціхановіч ад удзелу ў імпрэзе адмовіліся, таму прысутныя паслухалі адно фанаграмы іх сьпеваў на вершы Бураўкіна.

А сам юбіляр чытаў новыя вершы пра наш час. Вось адзін з іх:

У подлы час няпроста быць няподлым,  
Ісы і сваёю цвёрдаю ступой,  
Калі ня вераць  
Ні съязам,  
Ні модлам  
І гнуща перад сілаю тупой.

Адкрыты шлях  
Махлярству і халуйству,  
Аддадзены махлярству рубяжы:  
Як хочаш мець заўсёды хлеба лусту,  
Дык пяты ўсім начальнікам ліжы.

Але трывай,  
У гневе зубы съяўшы,  
Не пакідай апошні свой акоп,  
Як ні было б пакутліва і цяжка,  
Як скрушліва і крывудна ні было б.

**Зыміцер Панкавец**

**Мастакі з падарункамі Бураўкіну. Першы зьлева старшыня Саюзу мастакоў Уладзімер Басалыга, дбанынамі якога адбылася-такі гэта вечарына.**



## Гэтая зіма будзе самай цёплай

Паводле слоў кіраўніка Гідраметцэнтру Радзівіла Рамана Вільфанды апошняя трэћыя гады сярэдняя тэмпература паветра зімой на зямным шары павышаеца — прыблізна на 0,9—1,3 градуса ў год. Р. Вільфанд запісніў, што сярэдняя тэмпература гэтай зімой будзе вышэйшай ня толькі за леташнюю, але і за норму на 3—4 градусы.

Зямля за апошняя паўмільёна гадоў перажыла ўжо чатыры пэрыяды пахаладаньня й пачыплення.

**Паводле «Звязды»**

## У Магілёве гадзіну лунай бел- чырвона-белы сцяяг

З сінняжня ў Магілёве ў рабне Савецкай плошчы, на пешаходным месце, зявіўся бел-чырвона-белы сцяяг. Сцяяг правісеў 50 хвілінай, пасля чаго супрацоўнікі ДАІ прыбраў палотнішча.

**Паводле радыё «Радыё»**

## Нашым дзесяткам няма роўных

10-гадовы мазырчук Андрай Кунец зь песніяй «Новы дзень» заняў другое месца на 4-м дзіцячым конкурсі песні

«Эўрабачанье-2006». Конкурс прыйшоў 2 сінняжня ў румынскай сталіцы Бухарэсце. Найбольшую адзінку, 12 балаў, Андрэю паставілі гле-дачы Радзівіла, Мальты і Партугаліі. 10 балаў дали ўкраінцы, румыны і шведы.

Першае ж месца, апярэдзіўшы Андрэя на 25 балаў, занялі сёстры-блізньята з Радзівіла Маша і Насцяна Талмачовы. Узнагароду конкурсу яны атрымалі з рук пераможцы леташняга «Эўрабачанья» беларусачкі Ксені Сітнік.

Беларускія гле-дачы аддалі найвышэйшыя балы канкурсантам з Радзівіла (12) ды Швэція (10).

У Беларусі надта пякуща пра перамогі на tym конкурсе, у «Эўропе» ж ён ня дужа знатны.

Выніковая табліца дзіцячага конкурсу «Эўрабачанье-2006»

1. Радзівіла — 154 балы;
2. Беларусь — 129
3. Швэція — 116
4. Гішпанія — 90
5. Сэрбія — 81
6. Румынія — 80
7. Бэльгія — 71
8. Украіна — 58
9. Кіпр — 58
10. Харватыя — 50
11. Мальта — 48
12. Нідерланды — 44
13. Грэцыя — 35
14. Партугалія — 22
15. Македонія — 14

АГ



Андрэй Кунец з мамай Святланай.



## Мэр Менску загадаў зыніці энэргаспажыванье

Старшыня Менгарвыканкаму Міхаіл Паўлаў даручыў распрацаўцаў праграму па зынічэнні ў 2007 г. энэргаспажыванья на 10%. «Пры гэтым зъмяншэння ў такім аб'ёме павінны дасягнуць усе суб'екты гаспадарання незалежна ад формы ўласнасці», — сказаў ён на паседжанні выканкаму.

**Паводле БелТА**

## Цана літоўскіх візаў ня зменіцца

Пакуль Літва не далучыцца да Шэнгенскага пагаднення, захаваеца цяперашняя стаўка консульскіх збораў за выдачу візаў: 5 ёура — за адноразовую і 25 ёура — за шматразовую. Раней плянавалася, што Літва далучыцца да Шэнгенскага пагаднення ў кастрычніку 2007 г. Аднак пасля саміту ў Фінляндыі стала вядома, што ўваход у шэнгенскую зону адкладаецца.

АК

## Пераасвячаны касьцёл у Радашкавічах

У недзелью 3 сінняжня біскуп Антоні Дзям'янка зьдзесьніў урачыстую рэканструкцыю касцёлу Найсвяцейшай Тройцы ў Радашкавічах, дзе некалі хрысьцілі Янку Купалу. Касцёл быў фундаваны яшчэ ў 1447 г. Цяперашні будынак пачалі мураваць у 1855 г. У 1946-м **касьцёл (на фота)** прыстасавалі пад цех заводу «Беларуская кераміка». Сённяня прарабшчам у Радашкавічах ксёндз Валянцін Станкевіч.

**Паводле «Catholic.by»**

## Выйшаў расейска- беларускі слоўнік мовы жэстаў

«Беларускае таварыства глухіх» прымеркавала да Дня інвалідаў выданыне расейска-беларускага слоўніка мовы жэстаў. У дапаможніку 5 тысяч словаў, яго наклад 2 тысячи асобнікаў. Жэсты пададзены з глядзішча абедзь-

вюх моваў. Мерапрыемствы, прысьвечаныя Дню інвалідаў, працягнуцца ў Гомельскай вобласці да сярэдзіны сінегня.

**Алеся Пабегава**

## Малафееў вярнуўся

У аўторак адбылося прызначэнне новага галоўнага трэнэра футбольнага клубу МТЗ-РПІА. Пасля сышоду Юр'я Пунтуса, трэнэра нацыянальнай зборнай, пасада кіраўніка каманды была вакантнай. Новым коўчам трактаразаводцаў нечакана стаў знакаміты Эдуард Малафееў, які не прыжыўся ў шатляндзкім «Хартсе» (Эдынбург).

**Зыміцер Панкавец**

## У Баўгарыі правыя рыхтуюць рэванш

Найпапулярнейшы баягаскі палітык, мэр Сафіі Бойка Барысаў афіцыйна абвесьціў у нядзелю пра стварэнне новай партыі, якая атрымала падтрымку амаль паловы грамадзства яшчэ да таго, як узынікла.

«Грамадзяне за ёўрапейскае разьвіццё Баўгарыя» (GERB), паводле слоў Барысава, — правая партыя, якая аб'яднае цэнтрправіцу, апошняя гады раздробленую.

**ВД**

## Племя мапучу супраць «Windows»

Племя індзейцаў мапучу, якое жыве ў Чылі, падае ў суд на «Майкрасофта» за выпуск версіі «Ўіндаўз» на іх роднай мове — мапузугун. У племі лічаць, што «Майкрасофт» парушыла іх культурную і грамадскую спадчыну, калі пераклала сваё праграмнае забесьпячэнне, не парайшыся з носьбітамі мовы.

На мове гаворыць 400 тысяч чалавек, пераважна на

АНАТОЛЬ КЛІШЧУК



пoўдні Чылі. На прэзэнтацыі прадстаўнік «Майкрасофту» сказаў, што кампанія хоча дапамагчы мапучу ўвайсці ў лічбавае стагодзьдзе і «адчыніць акно для съвету да сваёй культурнай спадчыны».

Мова мапучу — ня першая карэнная амэрыканская мова, на якую перакладзеныя праграмы «Майкрасофту». «Ўіндаўз» выпускаецца на мовах маҳаўк, квехуа й інуктыут.

Індзейцы мяркуюць, што ўрад Чылі, які падтрымаў праект, мусіць зрабіць мапузугун дзяржаўнай мовай разам з гішпанскай, але ўсе разшэніні датычна мовы мусіць

узгадняцца зь яе носьбітамі.

**Паводле  
«Bybanner.com»**

Замэнгофа — вынаходніка эспэрнта.

**Вольга Данішэвіч**

## Мова малюнкаў «zlangو» заменіць SMS

Гіерогліфы для мабільных телефонau вынайдзены ў Ізраілі. Хутка «zlangо» пашырыцца і на іншыя краіны.

«Zlangо» не складаная для вывучэння. Дастатковая гарадзіны, каб засвоіць значэнне іконак.

Назва «zlangо» пачынаецца з «Z», у гонар нашага земляка зь Беластоку Людвіка



## Анатолю Вярцінскаму — 75

18 лістапада споўнілася 75 гадоў паэту **Анатолю Вярцінскаму** (на фота зьверху). «НН» пісала пра гэта на сایце, а ў папяровай газэце інфармация ў юбілейнай тармесе зразалася. Але добрыя слова напісаць ніколі ня позна.

Паэт нарадзіўся ў 1931 годзе ў вёсцы Дзямешкава на Лепельшчыне. За часамі ягонага рэдактарства ў 1986—1990 гадах газэта «Літаратура і мастацтва» дасягнула вяршины папуляранасці. Прывяджаны талент далікатнага арганізатора Вярцінскага згуртаваў у тым выданні найлепшыя творчыя сілы, сярод якіх і цяперашнія аўтары «НН». Вярцінскі-рэдактар быў абраним дэпутатам Вярховнага Савету. Аднак перадусім ён заўжды быў паэт. І ім застаецца да гэтых дзён.

Рэдакцыя «НН» апошній далучаецца да віншаваньняў юбіляру.

**Зыміцер Панкавец**

## Дарожка



Палац,  
Новая  
музыкальная  
компания,  
2006.

Тады ў складзе гурту былі  
Выронак і Вайцюшкевіч, а  
падпявалі Круглова.

Гурт «Палац» працягвае перавыдаваць сваю спадчыну. У продажы зьявілася самая недаацэненая праграма Хаменкі і кампаніі — «Дарожка». Тады, у 1996 г., у складзе гурту былі і Юры Выронак, і Зыміцер Вайцюшкевіч, падпявалі Вераніка Круглова і басіст легендарнага «Сузор’я» Аляксей Казлоўскі. На «Дарожцы» — уся палацоўская смаката. Тут і фольк-рок «Борам», «А ці дома» (гэты шлях «Палац» абыра надалей), і псыхадэлічныя фольк-электронныя эксперыменты («Дарожка», «Казачэнка»), і намаганне спалучыць беларускую і сусветную музычную тэндэнцыю (ангельскамоўныя чытанкі Казлоўскага і галашэнне Кругловай у *Freeze to me, mama*). А ў «Казачэнкі» музыкі скарысталі старажытнае танга «Дона Кляра» і голас Гітлера. Ёсьць і зусім не харектэрная для «Палацу» індзейская песня *Came Out of the Wilderness*, сугучная з *Pink Floyd*. Менавіта іх пірацкі варыянт увайшоў коліс на скандальны відэофільм «Незвычайні канцэрт». А вось кранальная песня «Вечер», якую пасыля Алег Хаменка прысьвяціў Стэфаніі Станюце. На «Дарожцы» час не адбіўся, гэты альбом гучыць абсалютна актуальна ў 2006 г. Для 1996 г. ён быў занадта съмелы. «Дарожку» можна ўключыць у асноўныя здабыткі беларускай сучаснай музыкі.

## Это всё любовь моя



Тарас  
Майсурадзэ,  
кампанія  
«Проспект»,  
2006.

Млосна, але ад душы.

Ненавязылівы поп для тых, каму за 30, ад былога музычнага дырэктара адной зь менскіх FM-станцый. Кіруочы, уласна, камэрцыйнай радыёстанцыяй, нічога іншага не прыдумаеш — стандартызаваны мужчынскі поп, крыху лепей за Саладуху, але значна горш за Робі Ўільямса. Цікава, што съпявает ён ужо другі дзясятак гадоў, а на выпуск дыску і на сольны канцэрт наважыўся толькі сёлета.

У пікніць съпевака ў няшчырасці пяцька. Вось пачуеш часам якога шансанье — млюсна съпявает, але бачна: ад душы. Так і з Майсурадзэ. Асабліва гэта бачна ў іншамоўных песнях альбому. Расхінаецца душа артыста, калі ён съпявает на роднай, відаць, для сябе мове «Мерцхал» («Ляц, ластаўка») і па-беларуску (поп-балія «Нелюдзімая»). У прынцыпе, калі пераважная частка нашых папавікоў знаходзіцца яшчэ ў 80-х, то Майсурадзэ ўжо ў 90-х.

## Джамбібум



Джамбібум,  
2006,  
самвыдаў.

«Джамбібум» намагаецца ўзяць і якасцю, і колькасцю адначасова.

Не вядзенеся, нічога супольнага з «Бум-Бам-Літам» гэты праект ня мае. Гэта дэбютны дыск чарговых прадстаўнікоў фольк-мадэрну. Фольк ад «Джамбібум» — чисты, без электронных апрацоўак: акустычная гітара, флейта, скрыпка. Музыка крыху афрыканізаваная з дапамогай ударных інструменту. Асаблівых адкрыццяў альбом не насе, але і не расчароўвае. Годна выканана, як з вакальнага, так і музычнага гледзішча. Рэшта вядомых фольк-стандарту — такіх, як «Туман ярам» (ці інакш — «За туманам») і «Ружка-кветка», — дапаўненая ўласнымі імправізацыямі на тэму беларуска-афрыканскай музычнай лучнасці. Пераважна гучыць «Джамбібум» як «Крыўі» ў свае лепшыя часы, голаса Вайцюшкевіча толькі не стае. Гурт можа ўпрыгожыць сваім удзелам як афіцыёзныя мерапрыемствы, кшталту «Гуляй, душа», так і альтэрнатывныя музычныя фэсты. Ёсьць у іх у меру і ад «Бяседы», і ад «Тройцы». Цікава тое, што гурт Кірчу-

ка добра ўпраўляецца ўтрох, а «Джамбібум» намагаецца ўзяць і якасцю, і колькасцю адначасова — у праекце больш за дзясятак удзельнікаў. У выніку ў некаторых песнях ствараецца адмысловы музычны вэрх, шматгалосьце і шматгучча. Добра пад такую музыку прачынацца, адразу прыводзіць у працоўную кандыцыю. Рэкамэндуецца для праслушоўвання ўсім, без узроставых абмежаванняў.

## Беларусачка



Анжаліка  
Агурбаш,  
Vigma, 2006

Настальгічна.

Зважаць на безгустоўнае аздабленне варта. Беларускамоўны дыск грамадзянкі Pacei — прадукт якасны і прэзэнтабельны. Агурбаш-Ялінская крыху не дацягвае да той ролі, якую выконвае Верка Сярдзючка для Украіны, але папулярызуе беларускую песню на постсавецкіх яна здолее. Падборка песень — звышпансовая. Гэта добра: «Касіў Ясь», «Я ж цябе падманула», «Купалінка» запамінальныя і добра вязнуць на вушах тых, хто ня ёсьць носьбітам беларускай мовы. Значыць, адну функцыю дыск пасыпляхова выконвае. Другая частка праграмы — песні, якія тады яшчэ Ліка Ялінская съпявала ў пару «Верасоў», калі для яе штатным парадкам пісалі Уладзімер Някляеў і Леанід Пранчак. «Раз ды разо», «Белае віно ды чырвонае», «Малады ды нежанаты» — для настальгічных па съветлым часе беларускай эстрады, калі галоўны дырыжор краіны вітаўся з усімі словамі «Жыве Беларусь!», а эстраднікі стваралі цэлыя цыклі песен на тэму Адраджэння. «Уздымем горда бел-чырвона-белы сцяг», — гэта запеў зь песні «Наўздангон» той жа Ялінский, што, відаць, з прычын карэктнасці ня трапіла ў гэты альбом. Урэшце, ёсьць на «Беларусачцы» і абсалютны съвяжак, створаны Агурбаш ужо за маскоўскім жыццём. Як песня «Вянок» на верш таго ж Някляева. Прафэсійна аранжавана, чысьценька запісаная, з увагай на бэквакалы і малазадзейныя гітарныя партыі, з эмоцыяй і пачуццём прасыпяна.

**Сяргей Будкін**

На дварэ стаіць зіма,  
Ежы у зъяроў няма.



Моркаўку дамо ласю —  
Струшчиць ён яе усю.

Кілбасы дамо сабачку —  
За яе ён нам аддзячыць.



Птушакам — па зернейку  
Ды кавалак перніка!



Капітан Танака ©

# Сустрэча герояў Плошчы

12 сіння і 19-й гадзіне ў сядзібе БНФ мае праісці пэрформанс-прэзэнтацыя кнігі «Верым! Можам! Пераможам!».

Кніга «Верым! Можам! Пераможам!» апісвае падзеі сакавіка 2006 г. вачима шарговых удзельнікаў — тых, хто ўдзельнічаў у масавых акцыях пратэсту, пасля будаваў намётае мястэчка, быў арыштаваны і трапіў на Акрэсціна. Асноўныя героі кнігі — пераважна маладыя людзі, рашучасьць і мужнасць якіх асабліва праявіліся падчас падзеяў на Кастрычніцкай плошчы 19—23 сакавіка. Яны расказываюць пра тое, што было, як было,

пра свае думкі, эмоцыі, мары. Героі кнігі крытыкуюць і пераасэнсоўваюць.

Імпрэза зьбярэ герояў кнігі, яе ўкладальнікай, знаных палітыкай, музыкаў у незвычайнай атмасфэры Плошчы. Кожны зможа вярнуцца ў падзеі паўгадовай даўніны. У гэтым і будзе сутнасць заплянаванага пэрформансу.

Адмысловыя на прэзэнтацыі будуць прадэманстраваныя 60 хвілін відэа бяз гуку з намётавага мястэчка: як ставілі намёты, як стаялі, як пілі гарбату і як міліцыя ўсё гэта зьнішчыла.

Прэзэнтацыя арганізаваная Культурніцкай камісіяй Партыі БНФ.

## ВЫСТАВЫ

### «NOVA TOP 40»

У Галерэі візуальных мастацтваў «NOVA» (вул. Харужай, 16) з 13 сіння працуе выстава наилепшых фотаработ «NOVA TOP 40» з паказных у галерэі з 1996—2006 г. Адкрыццё выставы 13 сіння і 18-й.

### «Palangos fotoklubas» у Менску

3 7 да 21 сіння ў кінатэатры

«Перамога» (вул. Інтэрнацыянальная, 20) працуе выставка «Palangos foto-klubas» у Менску» Пяць літоўскіх аўтараў прадстаўляюць розныя работы: ад дакументальнага фотарэпартажу да лірычных сюжетаў, ад партрэтаў да пэйзажных здымкаў, што дае магчымасць азнямлення з сучаснай літоўскай фотаграфіі і яе прадстаўнікамі. Адкрыццё выставы 7 сіння і 17-й.

## Першы блін для жанчын

Нядайна выбраны старшынём стаўлічнай шахматнай федэрацыі прадпрымальнік Пётр Герасімовіч па-свойму «краскручае» любімую гульню. Улетку спансараў турнір для вэтэранаў, а нядайна яму заманулася ўлагодзіць прыгохы пол. Арганізатор першага турніру сярод жаночых клубных каманд пляніваў, што ў Менск прыедуць прынамсі сем—весом такіх камандаў; 19 лістапада ў вэстыбулі Палацу шахмат іх сабралася... дзве. «Ну што ж, згуляйце міжсобку матч!» — зъбітэжана парадэзў Уладзімер Гінзбург, адказны за клубныя спаборніцтвы ў Беларускай федэрацыі шахмат. Аднак гранд-дамы — чэмпіёнка Беларусі Наталія Папова, міжнародны майстар Настя Сарокіна, якая накоратка вярнулася з Аўстраліі, — паставіліся да пропанавы скептычна: «Або турнір, або

нічога...» Скончылася ўсё банке-там з цукеркамі.

Дзіўную пасіўнасць патэнцыйных удзельніц сп. Гінзбург патлумачыў тым, што ім «няма куды адбірацца»: у жаночым чэмпіянаце Эўропы сярод клюбіў прымаюць усіх, абы гроши былі. А то імпрэзу слаба разрэкламавалі? Цяжка паверыць, што ў «сінівакай» не знайшлося бл 35—40 шахматыстак, гатовых утварыць адмысловыя каманды. У чэмпіянаце Беларусі выступаюць акурат чатыры тузіны жанчын і дзяўчукі...

І першая ліга сёлета падзівіла, але менш непрыемна. «Ніколі не было гэтулькі моладзі — што ў жаночым, што ў мужчынскім турніры», — сказаў галубын судзьдзя. У выніку моладзевая нашэсьця гераіна Сусветнай алімпіяды міжнародны майстар Тацяна Бэрлін апы-

нулася ля «разьбітага карыта». А ў Вышэйшай лізе ўвесну 2007 г. згуляюць Лана Стако і Каця Хамякова, якім няма і 16.

У мужчынаў няўдала выступіці пераможца леташняга адборачнага этапу Iгар Люцко — 22-е месца. Гросмайстар — чалавек настрою... Першое месца заняў 25-гадовы Уладзімер Куцанкоў з клубу «Вясьнянка» (7 балаў з 9). Фармальная ён кандыдат у майстры, ды яго поспех цяжка назваць сэнсацыяй: Уладзімер, чей рэйтынг вырас за пару гадоў амаль на 200 пунктаў, заваяваў трэћы балы міжнароднага майстра. Празарлівасць менскага электрыка, не абдзеленага камбінацыйным зрокам, мы шматкроць выпрабавалі на сабе, сядоючы зь ім за «бліц».

ВР

### Як бы вы згулялі?

У.Куцанкоў — С.Міхайлоўскі. Менск, 2006. Ход белых.



**ВЕРЫМ! МОЖАМ! ПЕРАМОЖАМ!**

## ВЕЧАРЫНА ГЕРОЯЎ ПЛОШЧЫ

Партыя БНФ  
<http://pbnf.org/>



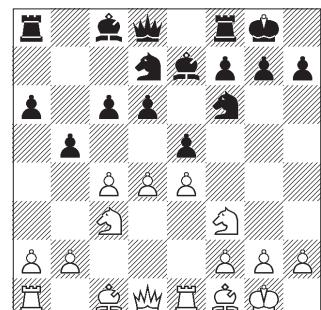
## КІНО НА DVD

### «РАЙ ЦЯПЕР» («Paradise Now»)

Драма, Палестына—Ізраіль—Нямеччына—Францыя, 2005, рэж. **Хані Абу Асад.**

У ролях: **Каіс Нашэф, Алі Суліман.** Два палестынскія сябры атрымліваюць заданыне падарваць сябе ў Тэль-Авіве. Адзін пнецца стаць тэрарыстам, другі вагаеца... Узнагарода ад «Amnesty International», удзел у кінафестах у Таронта і Нью-Ёрку.

**Менск, Кісялёва, 12, 643-21-08**



Gebrpx biqbrilracx nshpabara.  
6b1c0 4... f7d7 5. cd C6 6. Cd3 y 3... Cb7 1. acbna 4... cd opnhrn arjvunru box qap3ayt cnpba, althek, he Alzhi - natmywahry Y.K., fl4 A7yaii harbi- Td8 6. fC2 ! qepaq 2 a 4 dcq ba Fd8 dc bc 3. cd q 4 dcq ba Fd8 5. Fd8 takapihhae aqrpypahehe: l... b4 2. A7ka3: l. d5! T7r hacra ryurta'

## ВОЛЬНЫ ЧАС

## КІНО НА ВЫХОДНЫЯ

## Правансальскае віно па галівудзкіх рэцэптах

**«Добры год» («Good Year»)**

ЗША, 2006, каліяровы, 118 хв.

**Жанр:** мэлядрама.**Адзнака:** 6 (з 10).

Фінансавы махляр Макс Скінэр (Расэл Кроў) атрымлівае ў спадчыну ад памерлага дзядзькі вінаграднік у Правансе. Дзелавы Скінэр зьбіраеца працаць сядзібу, але яго не адпускаюць дзіцячыя ўспаміны. А рамантычнае кахранье да мясцовае прыгажуні і навазнойдзеная свяячка ўзмацняюць ваганыні.

Тактоўная, далікатная й рамантычная стужка Рыдлі Скота. «Не ў грашах щасціце!» — хаця яны таксама будуть. Герой стаіць перад выбарам: адмовіцца ад сваіх успамінаў, чалавечнасці, піхіх сямейных радасцій — ці паслаць к чорту апрыклю фінансавую калатнечу. Няцяжка здагадацца, якім будзе фінал, але зъдзіўляе, наколькі пасльдоўна амэры-

канскі фільм дыскрэдытуе сквалнае грашалюбства.

Такія стужкі называюць «жаночымі». Але, у адрозненьне ад іншых жаночых фільмаў, сълёзы, съмех, жарты ѹ драматычны ўскладнены падабраны тут у неабходнай пропорцыі. Ляніва-густоўны Расэл Кроў — фінансавы мярзотнік, жартайшнік, закаханы; мудры дзядзька Альберт Фіні, правансальская дзячычына з характарам — і прыгажуня-сястра.

Рамантычнае спатканыне ў адкрытым кінатэатры, дзе дэмантструюцца мэлядрамы, — і дождж, як выпрабаваныне для закаханых; пацешны дзядок з правансальскім дыялектам і біржавыя інтрыгі.

Праблемы вырашаюцца амаль бесконфліктына, на стале чырвонае віно рэдкага гатунку... І ці настолькі важна, што правансальскае віно згатаваў амэрыканец па галівудзкіх рэцэптах?

Андрэй Расінскі

## ТЭАТРЫ

## опера

На сцэне Цэнтральнага Дому Афіцэраў  
8 (пт) — «Дзікае паляванье карала Стаха».  
9 (сб) — «Царская нявеста».

10 (ндз) — «Кармэн».

## Купалаўскі тэатар

8 (пт) — «Каханье ў стылі барока».  
9 (сб) — «Ромул Вялікі».  
10 (ндз) — «С.В.».  
11 (пн) — «Я не пакіну цябе...».  
16 (сб), 17 (ндз) — «Макбэт».  
ранішні спектакль  
10 (ндз) — «Сынекная каралева».  
малая сцэна  
7 (чц) — «Адчыніце кантралёру!».  
11 (пн) — «Дзікае паляванье карала Стаха».

## Тэатар беларускай драматургіі

На сцэне РДК «Прафсаюз

13 (ср) — «Белы анёл з чорнымі крыламі».  
15 (пт) — «Адэль».  
Тэатар юнага гледача  
8 (пт) — «Якая стварыла цуд».  
8 (пт) — «Залатое сэрцайка».  
9 (сб) — «Пацалунак ночы».  
10 (ндз) — «Залатое сэрцайка».  
10 (ндз) — «Дзень народзінаў ката Леапольда».  
13 (ср) — «Палачанка».  
14 (чц) — «Рыцар Ордэна Сонца».  
15 (пт) — «Марныя намаганыні кахраня».  
16 (сб) — «Жураўліныя пёры».

## ВАРТА ПАГЛЯДЭЦЬ

## Субота, 9 сьнежня

**НТВ, 14.00**

«Волга-Волга»

Расея, 1938, чорна-белы, рэж. Рыгор Аляксандраў

**Музычнае камэдый**

Самадзейныя акторы на чале з лістаношай Стрэлкай адпраўляюцца ў Москву — і сваімі съп'ёўнімі нумарамі даводзяць да ручкі бюропраты Бывалава (Ігар Ільінскі).

Шчасцілівы маскульт стаінскіх часоў. Але таленавіта — і съмешна.

**«Лад», 18.10**

«Фантамас разбушаваўся»

Францыя — Італія, 1965, рэж. Андрэ Юнэбель

Чарговыя прыгоды інспектара Жува, Фантамаса — і журналіста.

Ізноў геніяльныя Люі дэ Фюнэс і Жан Марэ.

**БТ, 19.10**

«Скрыжаваньні»

ЗША, 2002, рэж. Тамра Дэвіс

**Моладзевая камэдый**

Тры сяброўкі, якія ня бачыліся з маленства, сустракаюцца зноў — і вандруюць па краіне. Падчас вандруюці ім прыйдзеца наноў па-знаёміца адна з адной і раскрыць важнасць сяброўства, сям'і, вер-

насьці і кахранья.

Свае акторскія таленты ў гэтым фільме паспрабавала поп-зорка Брытні Спірс.

**СТВ, 20.15**

«Чырвоны цмок»

ЗША — Нямеччына, 2002, рэж. Брэт Ратнэр

Псыхапаталіягічны трымценінік паводле аднайменнага раману Тома Гарыса

Канцэльскі дэбют Ганібала Лектара. У фільме распавядаецца, як быў злоўлены легендарны душагуб. Як і ў «Маўчаныні ягнятак», сам Лектар выкарыстоўваецца, каб знайсці ма-ньяка па мянушцы «Зубная фэя».

Крываўы, трымценны й неда-ацэнены фільм.

Эндрю Нортан — у ролі съледчага, Ральф Файнз — маньянк і Энтані Гопкінз — Ганібал forever.

**БТ, 22.10**

«16 кварталаў»

ЗША, 2006, рэж. Рычард Донэр

**Трымценінік**

Паліцэйскі мусіць даставіць съведку ў суд — праз 16 небясьцічных кварталаў. Многія жадаюць, каб съведка загінуў...

Рычард Донэр — прафесійны аўтар страшнага кіно («Омэн»).

Ролі выконваюць: Брус Ўіліс,

Мос Дэф.

**НТВ, 22.55**

«Чырвоны кут»

ЗША, 1997, рэж. Джон Эўнет

Дэтэктыўная драма

У Кітаі амэрыканскаму бізнес-сочу падкідаюць забітую дзяўчыну. Героя авбінавацаюць у злачынстве... Пакуты аўтарытарнага суду, кашмар кітайскай турмы, напружанае дзеяньне.

Актуальнае кіно, хаця ў Беларусі не такія частыя эпі-энды.

У трымценіні дэтэктыве з'яўляецца Рычард Гір, Бай Лінг, Брэдлі Ўітфард.

**Нядзеля, 10 сьнежня****БТ, 19.05**

«Мільён»

Вялікабрытанія — ЗША, 2004, рэж. Дэні Бойл

**Сямейная камэдый**

Англія, 7 дзён да аблімену фунту на эўра. Рабаўнікі крадуць міліён, але валізка з фунтамі трапляе да школьнікаў. Абмиянцы гроши дзеяці, вядома, ня могуць. Застало-ся растрэнькаў іх за сен дзён...

**АНТ, 21.35**

«Гутарка з вампірам»

ЗША, 1994, рэж. Ніл

**Джордан**

Вампірская драма паводле раману Эн Райс

Інфэрнальная гатычнае гісторыя, якая адразу сталася клясыкай страшнага кіно. Журналіст дае інтарвю вампіру, які пражыў 200 гадоў. Вампір з чалавечай душой...

Гістарычныя шаты, касцьомы, змрочная атмасфера, нестандартны трохкунднік трох крывасмокі — і звышбуйныя зоркі ў галоўных ролях.

У фільме граюць: Том Круз, Брэд Піт, Антоніё Бандэрас, Кірстэн Данст.

**БТ, 22.25**

«Павук»

Францыя — Канада — Вялікабрытанія, 2002, рэж. Дэйвід Кронэнбрэрг

**Драматычны трывізіненік**

Пасля клінікі герой карыні па мянушцы Павук вяртаецца дадому. Старыя месцы выклікаюць у яго пакутлівія дзіцячыя ўспаміні...

Пясынтар мутацый Дэйвід Кронэнбрэрг зрабіў шэдэўр пра таямніцы чалавечай душы. Шызоідная драма — з геніяльнай акторскай ігрой Ральфа Файнза і Міранды Рычардсан (сыграла дэзве цалкам супрацьлеглыя ролі!).

Андрэй Расінскі

## Каб штотыдзень атрымліваць газету, дасылайце адрасы і прыватныя ахвяраваньні

Каб гарантавана чытаць «Нашу Ніву» цяпер, калі  
«Саюздрукам» і «Белпошце» забаронена  
распайсюджваць газету:

- 1) Просім усіх ахвотных чытаць газету **паведамляць у Рэдакцыю свае адрасы і тэлефоны. Гэта можна зрабіць па телефоне, факсам, праз пошту ці электронную пошту.** Тэлефоны: (017) 284-73-29, (029) 260-78-32 (МТС), (029) 618-54-84, e-mail: dastauka@tut.by, паштовы адрас: a/c 537, 220050 Менск.
- 2) Просім кожную сям'ю чытачоў **пералічваць на рахунак** газеты ахвяраваньне з разылку 6 000 рублёў на месяц. Гэтага будзе досыць для выхаду і даставкі газеты. **У бляйку банкаўскага паведамлення ці паштовага пераказу, калі ласка, дакладна і разборліва назначайце адрас, у тым ліку індэкс і код пад'езду.** Тыя, хто перакажа 18 000 рублёў за раз, забясьпечаць выхад газеты на тры месяцы. Хто ж мае магчымасць пераказаць 36 000 рублёў, зможа чытаць «НН» паўгоду.

ПАВЕДАМЛЕНЬНЕ

Касір

КВІТАНЦЫЯ

Касір

Фонд выданья газеты «Наша Ніва», УНП 101 115 521					
МГД ААТ «Белінвестбанку», вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764					
Рахунак атрымальника	3015 212 000 012		Асабовы рахунак		
(прозывічча, імя, імя па бацьку, адрас)					
Від аплаты				Дата	Сума
Ахвяраванье					
Агулам					
Фонд выданья газеты «Наша Ніва», УНП 101 115 521					
МГД ААТ «Белінвестбанку», вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764					
Рахунак атрымальника	3015 212 000 012		Асабовы рахунак		
(прозывічча, імя, імя па бацьку, адрас)					
Від аплаты				Дата	Сума
Ахвяраванье					
Агулам					

М.П.

# Дзякую

**Аляксандру Ф., Ірыне М., Міколу П., В.В., Ю.В., В.П., А.Б., Івану Б., В.А., В.П., Уладзімеру К., М.Г., Марыі С., Пётру Т., Г.З., Віктару П., Натальі Р., Сяргею С., Андрэю Ш., Міхailу Ж., Сержку Л., Ларысе Н., Дыяне П., Веры С., Юр'ю М., Мікалаю К., Андрэю К., Альбэрту С., Галіне Т., Людміле М., Юр'ю Б., Аляксандры Г. з Менску.**

**Валерый Х. з Дзяржынска**  
гага раёну.  
**Мікалаю К. з Лунінецкага раёну.**  
**Андрэю М. з Новалукомлю.**  
**В.Д., Галіне Г., Іне С. з**

**Барысава.**  
**Міхаілу М. з Стоўпцаў.**  
**Зьмітру К. з Віцебскага раёну.**  
**Кастусю З. з Віцебску.**  
**Г. з Менскага раёну.**  
**Мікалаю Н., Андрэю Л. з Салігорску.**  
**Канстанціну К., Андрэю К., Аляксандру К. з Магілёва.**  
**Эльвіры X., Рэгіне Г. з Горадні.**  
**Віктару М. з Баранавічай.**  
**Інэзе З. з Жыткавіцкага раёну.**  
**Сяргею П. з Гомеля.**  
**У.Т. з Маладэчна.**  
**Тацяне Х. з Пінску.**  
**Максіму К. з Наваградзкага раёну.**  
**Д.Д. з Бабруйску.**

## На які рахунак пералічваць гроши?

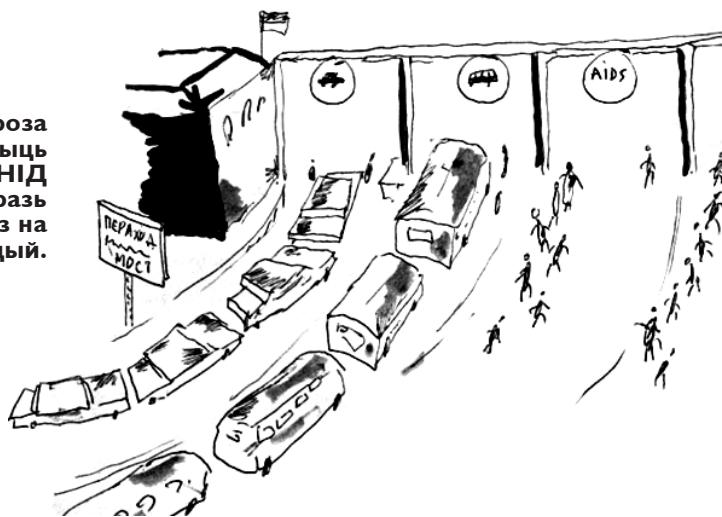
Ахвяраванье можна перавесці ў любым аддзяленьні банку, на любой пошце. Улічыце, што пры пераказванні грошай паштовым пераводам пошта спаганяе дадаткова 3%, а пры пераводзе грошай праз «Беларусбанк» працэнту не бяруць. На банкаўскай квітанцы ў графе «Від плацяжа» трэба назначыць: «Ахвяраванье». У графе: «Атрымальнік плацяжа» трэба пісаць: «Фонд выданья газеты «Наша Ніва», УНП 101 115 521». У графе «Найменаванье банку» трэба пісаць: «МГД ААТ «Белінвестбанку», вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764». У графе «Рахунак атрымальника» 3015 212 000 012. Пры перасылцы грошай па пошце тое самае трэба пісаць у рубрыках «Каму» і «Куды».





...фатакар «Коммерсанта»,  
здымкі якога Менск лічыць  
абразльвымі, хацеў бы  
рэабілітавацца.

— Мяркую, мае апошнія фоты  
не выклікаюць у вас пратэстаў?



...рэалізавалася б пагроза  
Чаргінца аблегчыць  
транзит хворых на СНІД  
у краіны Эўразьвязу празъ  
Беларусь у адказ на  
адмену прэфэрэнцый.



...спэцслужбы  
выкарысталі гісторыю з  
атручэннем Літвіненкі.

Дыктар: «Спачатку мы  
думалі, што знайшли ў  
машыне Анжалікі Борыс  
амфетаміны, потым —  
герайн. Аднак натуральна,  
што палікі цягаюць з  
сабою палёній-206».

## Сабачыя гісторыі

Адзін Сабака трапіў у танк. А там Граждан плюсе снарад: «Тут золата хопіць і на дзеда Мазая з зайцамі...»

\*\*\*

Адзін Сабака паставіў усіх перад фактам. Граждан, даведаўшыся пра гэта, сказаў: «Як бананы лопаць, дык усе здаровыя, а як нюхаць клей, дык мама яшчэ не дазваляе...»

\*\*\*

Адзін Сабака зайшоў у мэтро. Граждан забег съследам і закрыгчэў: «Хопіць катаца, пара ўжо для Шніперзона вагоны з кукурузай разгружаць!..»

\*\*\*

Адзін Сабака з прыкметамі атручэння трапіў у больніцу. Граждан зьдзівіўся: «А ў мяне кожны дзень панос, і я чуствую пячонкай, што мне давядзеца стаць улюблёным у гэтую рэвалюцыйную жызь...»

\*\*\*

Адзін Сабака, даведаўшыся, што ў «Нашай Ніве» хутка будзе іншы галоўны рэдактар, выпіў і закусіў удзяля. Граждан, даведаўшыся пра перамены ў рэдакцыі, абрадаўваўся: «Цяпер мяне точна не пасадзяць за буракі, якія я спас у мінульым годзе ад галоднай съмерці...»

\*\*\*

У аднаго Сабакі быў добры настрой, і ён съплюваў. Граждан, пачуўшы сабачыя песні, разлаваўся: «Давядзеца і яму морду набіць, бо такі Павароці ня можа ўкрашаць зону майго аўяданья на кісламалочнай глебе...»

\*\*\*

Адзін Сабака сказаў: «Я не забіваў вашага дзіка!..» Пачуўшы гэта, Граждан загадаў ачысьціць лес ад вожыкаў у тумане і груздзёў у съмятане...

SG

## А ТЫ ПАДПІШЫСЯ!



**Каб рэгулярна атрымліваць  
«Нашу Ніву»,**

проста паведаміце ў Рэдакцыю свой адрас.

Адначасова Рэдакцыя звязвятаеца з просьбай ахвяраваць на выданье. Дэталі — старонка 30.

## У НУМАРЫ



### Наступнікам Пуціна будзе праваслаўны кагэбіст

Партрэт кіраўніка  
Рассейскай чыгункі.  
**Старонка 13.**

### Вершы пра Плошчу

Эмацыйнае  
падарожжа ў тыя  
дні, калі  
сэйсмографы  
паэтычных душаў  
зашкальвала.

**Старонка 11.**

### Фафудзьдзя

Украінскі Інтэрнэт  
захапляюща гульней  
у «фафудзьдзю»,  
паводле  
папулярнасці  
параўнальной з  
рассейскім  
«мядзьведам».  
**Старонка 22.**

## ЖАРТ



## ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

### КАНТАКТЫ

З'міцер Дашкевіч, трymais! Бог цябе любіць. IV Царстваў 6: 6! Брат  
Беларускіх патрыётаў і хрысьціян запрашае на  
наведаць сайт БХД [www.bchd.info](http://www.bchd.info)  
або пісаць: а/c 290, 220109, Менск. П. Севярынец

### ПАКОЙ

Здыму пакой у адэвактных людзей за разумны кошт. Разглядаю ўсе іншыя варыянты жытла ў Менску. Плачу спраўна. Т.: 685-52-39. Сяржук

### ПАДАРОЖЖА

З'міцер Касцяпіровіч запрашае ў сяброўскае падарожжа 17 сіння (нядзеля) па маршруце: Менск—Крыўічы—Будслаў—Княгінін—Касцяяневічы—Куранец—Вязынь—Краснае—Менск.  
23—24 сіння: Вільня—Коўна—Рушышки. Т.: 292-54-58, 622-57-20, 110-19-28, 509-12-16, 573-88-17

### ПРАЦА

Шукаю адміністратора для працы з сайтом. Т.: 771-49-39. Алеся

## «НН» СТО ГАДОЎ З ВАМІ

Багачы, памешчыкі ды фабрыканты ня вельмі церпяць байду ды гора ад цяперашніх парадкаў; найгоршы жывеца працујачаму народу, таму народу, што апроц сваіх рук да працы нічога ня мае. Дзеля таго найлепшымі, найсъмляйшымі байцамі ў Думе за новыя парадкі будуть тыя людзі, каторых працујучы народ выбера спамеж сябе або спамеж сваіх шчырых, прайдзівых і верных прыяцеляў, што для яго працевалі і цярпелі за справу народную.

«Наша Ніва». 1906. №3

## Наша Ніва

незалежная газета

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991  
галоўныя рэдактары «Нашай Ніве»:  
З.Вольскі (1906), А.Уласаў (1906—1914),  
Янка Купала (1914—1915), А.Лукшэвіч,  
У.Знамяроўскі (1920), С.Дубавец (1991—2000).

сакратарка рэдакцыі	Наста Бакшанская
шэф-рэдактар	Андрэй Дынько
фотарэдактар	Арцём Ляві
галоўны рэдактар	Андрэй Скурко
мастацкі рэдактар	Сяргей Харэўскі
выдавец і заснавальнік	Мясцовы фонд выданьня газеты «Наша Ніва»

### АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЙ:

220050, Менск, а/c 537

Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32,  
8-029-707-73-29.

E-mail: nn@nn.by

On-line: [www.nn.by](http://www.nn.by)

© НАША НІВА. Спасылка на «Нашу Ніву» забяўязковая. 12 палос форматам А2,6 друк. арк. Друкарня РУП «Даўлетцца «Беларускі Дом друку». Менск, пр. Ф.Скарбіны, 79. Рэдакцыя не нісце адказнасць за звесткі рагажных аўвестак. Кошт свободны. Пасъвядчэнне аб реєстрацыі прыядычнага выдання №581 ад 4 ліпеня 2002 г., выдадзенне Міністэрствам інформацыі Рэспублікі Беларусь. Юрыдычны адрес: 220030, г. Менск, вул. Калектарная, 20а-112. Р/р 301521200012 у МГД ААТ «Белінвестбанка», Менск, код 764.

Наклад 2671. Газета выдаецца 48 разоў на год.  
Нумар падпісаны ў друк 23.00 29.11.2006.

Замова № 6802.

Рэдакцыйны адрес: Калектарная, 20а-112.